

Mateřská škola Ostrava – Zábřeh, Za Školou 1, příspěvková organizace

Školní vzdělávací program

(školní kurikulum)

zpracován dle § 4 a 5, zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon) ve znění pozdějších předpisů a dle RVP PV č.j. 32 405/2004-22

„Náš svět“

Ředitelka školy:

Mgr. Věra Miklušová

Zpracován pedagogickým kolektivem na období:

2012 – 2017

Projednáno na pedagogické radě dne:

31.8.2012

OBSAH

1. ČÁST**1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE**

- 1.1 Identifikační údaje o příspěvkové organizaci
- 1.2 Identifikační údaje o pracovišti MŠ Za školou
- 1.3 Identifikační údaje o pracovišti MŠ Tylova
- 1.4 Identifikační údaje o pracovišti MŠ U Zámku
- 1.5 Identifikační údaje o pracovišti MŠ Tarnavova

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA

- 2.1 Charakteristika MŠ – příspěvkové organizace
- 2.2 Charakteristika MŠ Za Školou
- 2.3 Charakteristika MŠ Tylova
- 2.4 Charakteristika MŠ U Zámku
- 2.5 Charakteristika MŠ Tarnavova

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ MŠ – příspěvkové organizace

- 3.1 Analýza podmínek
- 3.2 Věcné podmínky
- 3.3 Životospráva
- 3.4 Psychosociální podmínky
- 3.5 Organizace vzdělávání
- 3.6 Řízení mateřské školy
- 3.7 Personální a pedagogické zajištění
- 3.8 Spoluúčast rodičů

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

- 4.1 Vnitřní uspořádání školy
- 4.2 Složení tříd
- 4.3 Charakteristika tříd

5. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO OBSAHU

- 5.1 Vzdělávací cíle, záměry, filozofie
- 5.2 Obsah vzdělávání
- 5.3 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

2. ČÁST**6. ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM**

- 6.1 ŠVP Za Školou – Kouzelné korálky
- 6.2 ŠVP Tylova – Kouzelné korálky
- 6.3. ŠVP U Zámku – Barevná klubička
- 6.4 ŠVP Tarnavova – Objevujeme svět kolem nás

7. TŘÍDNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM**8. EVALUAČNÍ SYSTÉM**

- 8.1 Plán evaluace
- 8.2 Využití evaluace

Přílohy:

1. Organizační schéma školy
2. Klíčové kompetence
3. Dílčí vzdělávací cíle
4. Očekávané výstupy
5. Projekt předčtenářské a předmatematické gramotnosti

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE**1.1 Identifikační údaje – příspěvková organizace**

Název školy:	Mateřská škola Ostrava - Zábřeh, Za Školou 1, příspěvková organizace
Adresa školy:	Za Školou 1 Ostrava - Zábřeh, 700 30
Právní forma:	právní osoba - příspěvková organizace
Typ školy:	MŠ s celodenním provozem
Zřizovatel školy:	Statutární město Ostrava Městský obvod Ostrava – Jih Horní 3, Ostrava – Hrabůvka
Právní forma:	obec IČ 00 84 54 51
Adresa zřizovatele:	Horní 3, Ostrava – Hrabůvka, 700 30
IČ školy:	75029855
IZO školy:	674 000 455
Ředitelka školy:	Mgr. Věra Miklušová
Telefon:	596 728 777, 602 511 622
E-mail:	ms.zaskolou@seznam.cz
Zástupce statutárního orgánu:	Miroslava Březinová
Telefon:	595 783 093, 725 059 440
E-mail:	mirka.brizka@seznam.cz
Ekonomka školy:	Jiřina Kajzarová
Telefon:	595 728 779, 722 434 055
E-mail:	mszaskolou@centrum.cz
Personalistka školy:	Elen Šarinová
Telefon:	596 728 777, 725 059 525
E-mail:	elenskolka@seznam.cz
Vedoucí ŠJ pro MŠ Za Školou a MŠ Tylova :	Danuše Nemochovská
Telefon:	596 728 778, 725 059 494
E-mail:	d.nemochovska@seznam.cz
Vedoucí ŠJ pro MŠ U Zámku a MŠ Tarnavova:	Ludmila Vlasaná
Telefon:	596 768 715, 724 018 114
E-mail:	ludmila.vlasana@seznam.cz
E-mail školy:	ms.zaskolou@seznam.cz

www stránky:	www.mszaskolou.cz
Součásti příspěvkové organizace:	1. MŠ Za Školou (s vlastní školní jídelnou) 2. MŠ Tylova (s vlastní školní jídelnou) 3. MŠ U Zámku (s vlastní školní jídelnou) 4. MŠ Tarnavova (s vlastní školní jídelnou)
Počet pedagogických zaměstnanců:	27 učitelek MŠ (z toho 3 nekvalifikované a 1 na MD)
Počet správních zaměstnanců:	21 (z toho 1 ekonomka, 1 personalistka, 9 uklízeček, 2 vedoucí ŠJ, 8 kuchařek)
Kapacita MŠ - celková:	355 dětí (dle „zařazení do sítě škol)
Kapacita – využívaná:	317 dětí
Počet tříd:	13 tříd (z toho 2 tř. logopedické třídy)
Školní vzdělávací program:	NÁŠ SVĚT

Od 1.1.2003 je škola právním subjektem - příspěvkovou organizací - slučující 4 mateřské školy: MŠ Za Školou 1, MŠ Tylova 37, MŠ U Zámku 3 a MŠ Tarnavova 18. Příspěvková organizace byla zřízena usnesením Zastupitelstva města – Ostrava - Jih ze dne 19.9.2002, č. usnesení 1033/23. Do sítě škol byla zařazena od 1.1.2003 rozhodnutím Krajského úřadu Ostrava č.j. ŠMS/450/03/Mu ze dne 13.1.2003.

Mateřská škola poskytuje celodenní předškolní vzdělávání, školní stravování a závodní stravování.

1.2 Identifikační údaje o pracovišti - MŠ Za Školou

Název školy:	Mateřská škola Ostrava - Zábřeh, Za Školou 1, příspěvková organizace
Adresa školy:	Za Školou 1, Ostrava - Zábřeh, 700 30
Typ školy:	MŠ s celodenním provozem
Počet tříd:	4 třídy z toho 3 třídy v provozu a 1 třída „zakonzervovaná“ (maximální počet 28 dětí ve třídě)
Provozní doba:	6:00 – 16:00 hod
Ředitelka školy:	Mgr. Věra Miklušová
Telefon:	596 728 777, 602 511 622
E-mail:	ms.zaskolou@seznam.cz
Zástupce stat. orgánu a zást. ŘŠ pro MŠ ZŠ:	Miroslava Březinová

Telefon:	595 783 093, 725 059 440
E-mail:	mirka.brizka@seznam.cz
Vedoucí ŠJ při MŠ :	Danuše Nemochovská
Telefon:	596 728 778, 725 059 494
E-mail:	d.nemochovska@seznam.cz
Ekonomka školy:	Jiřina Kajzarová
Telefon:	595 728 779, 722 434 055
E-mail:	mszaskolou@centrum.cz
Personalistka školy:	Elen Šarinová
Telefon:	596 728 777, 725 059 525
E-mail:	elenskolka@seznam.cz
Počet pedagogických zaměstnanců:	6 kvalifikovaných učitelek MŠ
Počet správních zaměstnanců:	MŠ - 4 zaměstnanci (1 ekonomka, 1 personalistka, 2 uklízečky) ŠJ - 3 zaměstnanci (1 vedoucí, 1 hlavní a 1 zaučená kuchařka)

Profilace školy:

Mateřská škola pokládá základy klíčových kompetencí nutných pro praktický život a vedoucích k celoživotnímu vzdělávání. Prostřednictvím aktivního učení rozvíjí vlastní schopnosti, tvořivost, svobodu a osobnost dítěte.

1.3 Identifikační údaje o pracovišti - MŠ Tylova

Adresa mateřské školy:	Tylova 37, 700 30 Ostrava – Zábřeh
Typ školy:	MŠ s celodenním provozem
Ředitelka školy:	Mgr. Věra Miklušová
Telefon:	596 728 777, 602 511 622
E-mail:	ms.zaskolou@seznam.cz
Zástupce ŘŠ pro MŠ Tylova:	Rychtářová Iveta
Číslo telefonu MŠ:	595 782 158, 724 049 005
E-mail MŠ:	mstylova@seznam.cz
Uč. pověřená zastupováním v nepřítomnosti zást. ŘŠ pro MŠ TY:	Hana Křišandová
Vedoucí ŠJ při MŠ Tylova:	Danuše Nemochovská
Telefon:	596768720, 725 059 494
E-mail:	d.nemochovska@seznam.cz
Ekonomka školy:	Jiřina Kajzarová

Telefon:	595 728 779, 722 434 055
E-mail:	mszaskolou@centrum.cz
Personalistka školy:	Elen Šarinová
Telefon:	596 728 777, 725 059 525
E-mail:	elenskolka@seznam.cz
Provozní doba MŠ:	6:00 – 16:00
Počet pedagogických zaměstnanců:	8 učitelek (z toho 4 logopedické asistentky)
Počet správních zaměstnanců :	MŠ – 3 zaměstnanci na úklid ŠJ – 3 zaměstnanci (z toho 1 vedoucí, 1 hlavní kuchařka a 1 zaučená kuchařka)
Provozní doba MŠ:	6:00 – 16:00 hod
Počet dětí:	84 dětí (z toho 28 dětí se spec. vzděl. potřebami – vada řeči)
Počet tříd:	4 třídy (2 běžné třídy s kapacitou 28 dětí a 2 logopedické třídy s kapacitou 14 dětí)

Profilace školy:

Mateřská škola se zaměřuje na harmonický a všestranný rozvoj dítěte na základě subjektivního pocitu bezpečí a spokojenosti s důrazem na mluvní projev dítěte.

1.4 Identifikační údaje o pracovišti - MŠ U Zámku

Adresa mateřské školy:	U Zámku 3, 700 30 Ostrava – Zábřeh
Typ školy:	MŠ s celodenním provozem
Ředitelka školy:	Mgr. Věra Miklušová
Telefon:	596 728 777, 602 511 622
E-mail:	ms.zaskolou@seznam.cz
Zástupce ŘŠ pro MŠ U Zámku:	Lenka Prokopová
Telefon:	595 782 752, 725 059 590
E-mail:	ms.u-zamku@seznam.cz
Uč. pověřená zastupováním v nepřítomnosti zást. ŘŠ pro MŠ UZ:	Hana Dušenková
Vedoucí ŠJ při MŠ U Zámku:	Ludmila Vlasaná
Telefon:	596 768 715, 724 018 114
E-mail:	ludmila.vlasana@seznam.cz
Ekonomka školy:	Jiřina Kajzarová

Telefon:	595 728 779, 722 434 055
E-mail:	mszaskolou@centrum.cz
Personalistka školy:	Elen Šarinová
Telefon:	596 728 777, 725 059 525
E-mail:	elenskolka@seznam.cz
Počet pedagogických zaměstnanců:	6 učitelek MŠ + 1 na MD (mateřské dovolené) a z toho 2 nekvalifikované
Počet správních zaměstnanců:	5 (z toho 2 uklízečky, 1 vedoucí ŠJ, 1 hlavní kuchařka a 1 pomocná kuchařka)
Provozní doba:	6:00 – 16:00 hod
Počet dětí:	65 dětí
Počet tříd:	3 (2 třídy s kapacitou 22 dětí a 1 třída s kapacitou 21 dětí)

Profilace školy:

Mateřská škola se zaměřuje na rozvoj osobnosti dítěte na základě aktivního poznávání všeho nového a získávání kladných osobních postojů.

1.4 Identifikační údaje o pracovišti - MŠ Tarnavova

Adresa mateřské školy:	Tarnavova 18, 70030 Ostrava–Zábřeh
Typ školy:	MŠ s celodenním provozem
Ředitelka školy:	Mgr. Věra Miklušová
Telefon:	596 728 777, 602 511 622
E-mail:	ms.zaskolou@seznam.cz
Zást. ŘŠ pro MŠ Tarnavova:	Bc. Lenka Ryznerová
Číslo telefonu:	595 781 946, 725 059 224
E-mail:	ms.tarnavova@seznam.cz
Uč. pověřená zastupováním v nepřítomnosti vedoucí učitelky:	Zdenka Chvalinová
Vedoucí ŠJ při MŠ Tarnavova:	Ludmila Vlasaná
Telefon:	595 781 997, 724 018 114
E-mail:	ludmila.vlasana@seznam.cz
Počet pedagogických zaměstnanců:	6 (z toho 1 nekvalifikovaná)
Počet správních zaměstnanců:	5 (z toho 2 uklízečky, 1 vedoucí ŠJ,

	1 hl. kuchařka, 1 pomocná kuchařka)
Počet dětí:	84 dětí
Počet tříd:	3 třídy s kapacitou 28 dětí
Provozní doba:	6:00 – 16:30 hod

Profilace školy:

Mateřská škola se zaměřuje na rozvoj dětské osobnosti, respektování individuality dítěte, osobnostně orientovaný model výchovy.

2. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Charakteristika příspěvkové organizace

Příspěvková organizace vznikla 1.1.2003 sloučením 4 mateřských škol – MŠ Za Školou, MŠ Tylova, MŠ U Zámku a MŠ Tarnavova. Všechny čtyři jsou postaveny v městské části Ostrava – Jih na sídlištích Starý Zábřeh a Pískové doly. Od sebe jsou vzdáleny asi 500 m až 3 km.

Tři z těchto „školek“ jsou typizované pavilónové budovy ze 70-tých let a jedna je vilová budova (MŠ U Zámku). Ta byla otevřena již v roce 1898 jako první mateřská škola v tehdejší Moravské Ostravě..

Nedaleko mateřských škol je chráněná krajinná oblast (CHKO) Poodří, která nabízí řadu možností k vycházkám do přírody. V blízkosti jsou také dvě základní školy - ZŠ Jugoslávská a ZŠ Horymírova, se kterými úzce spolupracujeme.

Mateřskou školu navštěvují děti z nedalekých sídlišť. K předškolnímu vzdělávání jsou přijímány ve správním řízení zpravidla v dubnu příslušného roku (dle pokynu zřizovatele) na základě žádosti zákonného zástupce a vyjádření dětského lékaře.

Při uvolnění místa je možno přijmout dítě i během šk. roku. Zápis do MŠ společně se Dnem otevřených dveří probíhá v jednotlivých mateřských školách s tím, že pokud není v dané mateřské škole volné místo a je volné místo v jiné mateřské škole (součásti naší příspěvkové organizace), je zákonnému zástupci dítěte toto volné místo nabídnuto. Rovněž žádostem o převod dítěte z jedné MŠ do druhé v rámci příspěvkové organizace vyhovujeme.

Dvě z našich MŠ jsou tři-třídní (Tarnavova a U Zámku) a dvě MŠ jsou čtyř-třídní (Za Školou a Tylova). V MŠ Tylova poskytujeme ve 2 třídách vzdělávání pro děti se specifickými vzdělávacími potřebami (dětem s vadami řeči). V MŠ Za Školou je jedna třída volná nebo-li zakonzervovaná. Tu můžeme v případě vyššího počtu zájemců o předškolní vzdělávání zprovoznit. V současné době slouží jako tělocvična, pracovna, místnost pro divadelní představení hraná v MŠ.

V mateřských školách Za Školou, Tylova a Tarnavova mají třídy samostatné vstupy do šaten dětí. Mají rovněž k dispozici vlastní pracovnu, hernu, umývárnu, WC a kuchyňku – přípravnu jídla.

V MŠ U Zámku je pouze jeden vstup - do společné šatny pro děti. Oproti ostatním „šolkám“ má menší prostory tříd a heren. U dvou tříd není kuchyňka – strava se vydává přímo ve třídách.

Vnitřní prostory pro děti jsou vybaveny dětským nábytkem, koberci, hračkami, pomůckami apod. Učitelky samy rozhodují o tom, jaké pomůcky či hračky zakoupí. Mezi vybavení MŠ patří také televize, DVD, CD - přehrávač, klavír, počítač. Ve většině tříd jsou k dispozici lavičky, gymnastické míče, žíněnky a ribstol. Ostatní tělocvičné nářadí (průlezk, lana, rehabilitační míče, dětská kladina, skluzavka, švédská bedna, koza atd.) a náčiní (stuh, míčky, kruhy, tyče atd.) je rovnoměrně rozmístěno ve třídách a je možno je přenášet.

K odpolednímu odpočinku rozkládají správní zaměstnankyně denně lehátka a lůžkoviny v hernách jednotlivých tříd. Pokud jsou děti rozděleny do ostatních tříd, správní zaměstnankyně přenáší lůžkoviny dětí na třídu, kde jsou rozděleny.

U všech čtyřech mateřských škol je velká zahrada s pískovišti, průlezkami, houpačkami a dalším venkovním vybavením. Každá MŠ má vlastní školní kuchyň, která vaří jen pro „své“ děti a zaměstnance. Při sestavování jídelníčku vycházíme ze zásad racionální výživy.

Pro lepší orientaci dětí i dospělých jsou třídy všech mateřských škol označeny symboly zvířátek.

Filozofie školy

spočívá především v zachování profilace jednotlivých mateřských škol ve Školním vzdělávacím programu „Náš svět“. Dále ve spolupráci mezi jednotlivými kolektivy (a to jak pedagogickými, tak správními zaměstnanci) při předávání poznatků a zkušeností. Filozofie školy se opírá o týmovou práci všech zaměstnanců, o otevřenou komunikaci, vzájemnou podporu a kooperaci.

Stanovené cíle školy jsou jasné. Je zajištěna možnost individuální úpravy programu podle potřeb dítěte a úprava podmínek pro naplňování požadavků předškolního vzdělávání. Předškolní vzdělávání vnímáme mimo jiné jako důležitý počátek pozitivního socializačního procesu, který je významný pro další rozvoj dětí a jejich společenského postavení. Tímto zároveň naplňujeme Úmluvu o právech dítěte a program Světové zdravotnické organizace pro Evropu – Právo na zdravý začátek života.

Ve vzdělávací činnosti respektujeme osobnostně orientovaný model předškolního vzdělávání a zohledňujeme věkové i individuální zvláštnosti dětí. Snažíme se o otevřenější spolupráci se zákonnými zástupci tzn. aby se rodiče ve větší míře podíleli na dění v MŠ.

Svou náplní a přístupem se zaměřujeme na vštěpování základů zdravého životního stylu a na prevenci sociálně patologických jevů u dětí na počátku etapy celoživotního vzdělávání. Doufáme, že výchova ke zdravému životnímu stylu v podnětném a estetickém prostředí sníží škody vzniklé působením patologických jevů, jako je vandalismus, násilí a užívání drog.

Občanské sdružení Mateřídouška

Od října 2008 pracuje při mateřské škole OS Mateřídouška, jehož hlavním cílem je spolupráce s MŠ. Toto občanské sdružení umožňuje zákonným zástupcům spolupracovat a podílet se na dění v MŠ, pomáhá při organizaci školních i mimoškolních akcích pro děti a částečně přispívá na nákup hraček a drobného vybavení. Podává také žádosti o granty - jejich čerpání pak probíhá v souladu s potřebami mateřské školy.

2.2 Charakteristika pracoviště - MŠ Za Školou

V naší mateřské škole sídlí ředitelství právního subjektu Mateřská škola Ostrava – Zábřeh, Za Školou 1, příspěvková organizace. Škola je postavena na sídlišti Starý Zábřeh. Je to typizovaná panelová budova ze 70-tých let, která byla slavnostně otevřena **1.9.1982**.

Skládá se ze dvou pavilonů – správní budovy a pavilonu tříd. Ve správní budově je školní kuchyň, ředitelna, kancelář ekonomky, personalistky, vedoucí ŠJ a různé úložny (potravin, archiválií, čisticích prostředků apod.). V pavilonu tříd jsou čtyři třídy. Dvě jsou umístěny v přízemí budovy a dvě třídy v patře. Pavilon správní budovy je s pavilonem tříd spojen proskleným koridorem.

V provozu jsou 3 třídy s maximálním počtem 28 dětí ve třídě. To znamená, že zajišťujeme předškolní vzdělávání pro 84 dětí. Jedna třída je od roku 2006 uzavřená. V případě vyššího počtu dětí o předškolní vzdělávání můžeme tuto třídu opět zprovoznit. V současné době je volná třída využívána jako tělocvična, místnost pro zájmovou činnost dětí a pro divadelní představení.

Všechny třídy mají samostatný vchod, šatnu, sociální zařízení, třídu (která slouží zároveň jako jídelna) a hernu (kterou využíváme k odpolednímu odpočinku dětí na lehátkách). Třídy jsou prostorné a díky velkému množství oken velmi světlé. U všech tříd je přípravná jídelna - kuchyňka, kde se vydává jídlo pro děti.

O děti se stará 6 kvalifikovaných pedagogických pracovníků a 4 správní zaměstnankyně (2 uklízečky a 2 kuchařky). Okolo mateřské školy je prostorná zahrada se 4 pískovišti, průlezkami a houpačkami, které využíváme při pobytu dětí venku.

V těsné blízkosti MŠ stojí ZŠ Jugoslávská, se kterou úzce spolupracujeme a jejichž zahradu občas využíváme k pobytu venku a různým akcím pro děti.

2.3 Charakteristika pracoviště - MŠ Tylova

Od 1.1.2003 je naše mateřská škola součástí právního subjektu s názvem Mateřská škola Ostrava – Zábřeh, Za školou 1, příspěvková organizace.

Škola je postavena na sídlišti „Starý Zábřeh“, které patří městskému obvodu Ostrava – Jih. Jedná se o panelovou budovu ze 70-tých let. Provoz mateřské školy byl zahájen **1.9.1983**. Budova sestává ze dvou pavilonů - pavilonu správní budovy a

pavilonu tříd. Pavilony jsou propojeny spojovací chodbou. V provozu máme čtyři třídy - dvě běžné a dvě logopedické. Logopedické třídy mají upravený vzdělávací program pro děti se zdravotním postižením – vadami řeči..

Všechny třídy mají samostatný vchod, který vede do šatny dětí. Dále má každá třída svou pracovnu, hernu, umývárnu, WC a kuchyňku pro výdej jídla. V prostorách tříd a heren jsou vytvořeny koutky pro hry a činnosti dětí. Herny slouží k rušnějším pohybovým aktivitám a po rozložení lehátek k odpolednímu odpočinku.

Mateřskou školu navštěvují děti většinou z nedalekého okolí. Do logopedických tříd se přihlašují také děti z odlehlejších částí našeho obvodu. Spolupráce s rodiči se vcelku daří. Snažíme se však rodiče ještě více zapojovat do dění MŠ (společné akce, přednášky, pomoc při úpravách zahrady...).

V mateřské škole pracuje 8 pedagogických pracovníků (z toho 4 logopedické asistentky v logopedických třídách). O úklid mateřské školy se starají 3 správní zaměstnankyně. Ve správní budově je kuchyň. Její provoz zajišťuje vedoucí školní jídelny, hlavní kuchařka a zaučená kuchařka. V budově je dále kancelář zástupkyně ředitelky školy, kancelář vedoucí školní jídelny, šatny správních zaměstnanců, úložný (např. potravin, čistících prostředků ap) a zázemí pro praní a sušení prádla.

Vedle MŠ je školní zahrada. Ta je vybavena průlezkami, pískovišti, skladem hraček a pomůcek pro hry na zahradě a mobilními skluzavkami. Stále se však potýkáme s nedostatečným vybavením zahrady a jeho ničením.. To se snažíme řešit vytvářením mobilních center pro různé aktivity (překážkové dráhy, dětské stany, prolézací válce,...).

V edukačním procesu se zaměřujeme na rozvíjení osobnosti dítěte s přihlédnutím k individuálním a věkovým zvláštnostem, ale také k druhu a rozsahu postižení. Naším trvalým úkolem je systematické rozvíjení řeči v rámci individuálního přístupu v logopedických i běžných třídách. Při odstraňování vad řeči úzce spolupracujeme s SPC. Kpt. Vajdy a rodiči dětí. Snažíme se uspokojovat citové potřeby dětí, posilovat pozitivní citové ladění, citlivost a citovou kultivovanost ve vztahu ke svému okolí. Učíme děti žít ve společnosti ostatních a mít porozumění pro potřeby jiných. Ve své práci zohledňujeme věkové a individuální potřeby dětí.

2.4 Charakteristika pracoviště - MŠ U Zámku

Mateřská škola U Zámku je od 1. 1. 2003 součástí právního subjektu Mateřská škola Ostrava – Zábřeh, Za Školou 1, příspěvková organizace. Je umístěna ve staré budově vilového typu v klidné čtvrti rodinných domků v Ostravě – Zábřehu. Slavnostní otevření proběhlo **21. října 1963**. Podle dochovaných záznamů v původní kronice byla do této budovy přestěhovaná první mateřská škola Moravské Ostravy-Zábřehu, která byla v provozu od 1.9.1898 – v provozu byla jen jedna třída).

Budova má jeden hlavní vstup a jednu společnou šatnu pro děti. Ve zvýšeném přízemí je umístěna třída Sluníčko, školní kuchyň, kancelář zást. ŘŠ, vedoucí ŠJ a šatna správních zaměstnanců. Třída Sluníčko má k dispozici pracovnu, hernu, umývárnu a WC. Nemá však kuchyňku pro přípravu a výdej jídla. Jídlo je vydáváno

přímo ve třídě. V prvním patře budovy jsou umístěny třídy Ježek a Hříbek. Obě mají rovněž vlastní pracovnu, hernu, umývárnu a WC. Mají však jednu společnou kuchyňku pro přípravu a výdej jídla. Jídlo je také vydáváno přímo ve třídě.

Všechny třídy mají menší prostory, než jsou v klasických mateřských školách a proto mají všechny snížený počet dětí (2 tř. maximálně 22 dětí a 1 tř. maximálně 21 dětí). Vybavení tříd sice odpovídá menším prostorám, ale v této oblasti máme velké rezervy, především v modernizaci nábytku, hraček a učebních pomůcek.

Mateřská škola má vlastní kuchyň, která vaří pro potřeby dětí a zaměstnanců této školy. Stravu pro děti zajišťují 3 zaměstnankyně – vedoucí ŠJ, kuchařka a zaučená kuchařka. Při sestavování jídelníčku dbají, aby dětem byla podávána plnohodnotná a vyvážená strava. Ve sklepních prostorách budovy je plynová kotelna, prádelna, sušárna, úložna čisticích prostředků, úložna dokumentů, škrabka brambor atd. Sklepní prostory jsou značně opotřebované a potřebovaly by zmodernizovat. Okolo budovy je zrekonstruovaná zahrada.

Za vzdělávací práci dětí odpovídá 6 učitelek MŠ. O úklid mateřské školy se starají 2 správní zaměstnankyně. Učitelky i všichni správní zaměstnanci zohledňují při své práci věkové a individuální potřeby dětí.

2.5 Charakteristika pracoviště - MŠ Tarnavova

Naše mateřská škola je součástí právního subjektu Mateřská škola Ostrava – Zábřeh, Za Školou 1, příspěvková organizace. Zprovozněna byla **1.9.1990**. Nachází se ve středu sídliště „Pískové doly“ v Ostravě – Zábřehu v blízkosti CHKO Poodří, které nabízí řadu možností k vycházkám do přírody.

Panelová budova mateřské školy byla postavena v 70-tých letech. Kromě 3 tříd je v budově školní kuchyň, která zajišťuje vyvážené stravování dětí, dále kancelář zástupkyně ředitelky, kancelář vedoucí ŠJ, dále šatny správních zaměstnanců a různé úložny (čisticích prostředků, potravin, vyřazených dokumentů apod.).

Většina materiálního zařízení mateřské školy je již starší, takže se průběžně se snažíme o jeho obměnu a estetizaci. Další snahou je rozšiřování komunikace a spolupráce s rodiči, a to prostřednictvím dětí – větší zapojení rodičů do akcí pořádaných mateřskou školou a dalšího dění v MŠ.

Ve třídách je maximální počet dětí tzn. 28 zapsaných dětí v jedné třídě. Učitelky MŠ pracují dle zásad a cílů Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Všichni zaměstnanci se snaží o vytvoření klidného, vlídného a estetického prostředí, aby se v něm děti cítily bezpečně a rády se do tohoto prostředí vracely.

Budovu obklopuje školní zahrada. Na zahradě jsou pískoviště a průlezky, které využíváme převážnou část roku.

3. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Analýza podmínek mateřské školy

Základní podmínky, které je třeba při vzdělávání dětí dodržovat, jsou legislativně vymezeny příslušnými právními normami - zákony, vyhláškami, prováděcími právními předpisy. V návaznosti na ně Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (dále RVP PV) podrobněji popisuje a doplňuje další materiální, organizační, personální, psychohygienické a pedagogické podmínky, které příznivě ovlivňují, resp. podmiňují kvalitu poskytovaného vzdělávání, vymezenou a požadovanou RVP PV. Při analýze podmínek vzdělávání vycházíme ze závěrů kontrolní činnosti vedoucích zaměstnanců.

3.2 Věcné podmínky

V mateřských školách jsou dostatečně velké prostory, které vyhovují nejrůznějším skupinovým i individuálním činnostem dětí. Menší prostory jsou v MŠ U Zámku. Prostředí jednotlivých tříd je upravováno tak, aby bylo podnětné. Dětský nábytek, tělocvičné nářadí, hygienické zařízení (umývárny, toalety) i vybavení pro odpočinek dětí odpovídá počtu i věku dětí ve třídě. Vše je zdravotně nezávadné a bezpečné. Přizpůsobujeme je ergonomickým požadavkům dětí.

Zastaralé zařízení postupně vyměňujeme za nové, avšak v rámci našich finančních možností je modernizace vybavení „běh na dlouhou trať“..

Hračky ve třídách jsou umístěny tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samy brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení. Ve třídách jsou zřizovány koutky zaměřené na určitou oblast (např. dopravní, hudební apod.). Děti si mohou vybírat hry podle svého přání a zájmů. Samy podílejí na úpravě a výzdobě prostředí svými výtvary - jejich práce jsou přístupné nejen dětem, ale i jejich zákonným zástupcům.

Zákonní zástupci dětí mohou vstupovat do tříd. Pro práci pedagogů jsou cenné informace, které od zák. zástupců získávají při rozhovorech. Pedagogové se vzdělávají a postupně seznamují s metodami vycházejícími ze seminářů a samostudia literatury. Jsou plně zodpovědní za výsledky edukační činnosti ve své třídě.

Okolo všech 4 mateřských škol jsou zahrady, které umožňují pohybové aktivity dětí. Tyto zahrady jsou vybaveny většinou staršími průlezkami, kolotoči a houpačkami. Vybavení zahrad považujeme za nedostačující, proto bychom chtěli v dalších letech vybavit školní zahrady novými dřevěnými stavbami a průlezkami.

Všichni zaměstnanci se snaží o vytvoření klidného, vlnného a estetického prostředí, aby se v něm děti cítily bezpečně a rády se do tohoto prostředí vracely.

3.3 Životospráva

Každá MŠ má vlastní kuchyni, ve které je dětem připravována plnohodnotná strava při dodržování postupů technologie přípravy pokrmů a nápojů. Mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly. Při sestavování jídelníčků je zachována vhodná skladba - děti mají možnost podílet se na tvorbě jídelníčku. V návaznosti na ŠVP jsou zařazovány tradiční recepty regionální, české i

mezinárodní kuchyně. V rámci pitného režimu je poskytován dostatek tekutin. Násilně nutit děti do jídla je v našich MŠ nepřípustné!

Denní rytmus a řád mateřské školy je pravidelný, ale současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci (např. učitelky mohou reagovat na neplánované události v životě MŠ apod.). Činnosti spontánní jsou střídány činnostmi didakticky zacílenými v intervalech, které odpovídají možnostem a schopnostem dětí daného věku.

Děti jsou každý den dostatečně dlouho venku (s výjimkou deště, velkého mrazu a inverze). Činnosti jsou přizpůsobovány aktuální kvalitě ovzduší. Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru mateřských škol. V denním programu je respektována individuální potřeba pohybové aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Nutit děti ke spánku je nepřípustné.

Pedagogové se sami chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

3.4 Psychosociální podmínky

Sociální klima je utvářeno na základě vzájemné důvěry, úcty, empatie a spolupráce všech lidí v MŠ. Za důležité je považována profesionálně vedena komunikace s dětmi.

Pravidla komunikace s dětmi:

- projevovat empatii (vcítění se do pocitů)
- popisovat činnost, situace (nikoli všeobecně hodnotit chování dětí – šikovný, hodný, zlobivý atd.)
- vyjadřovat své pocity, používat JÁ výroky, vyvarovat se trestů, pochvaly a odměny nahradit věcnou zpětnou vazbou
- využívat pozitivní komunikaci
- nechávat dětem pocítit přirozené následky – zpětná vazba
- podporovat samostatnost dětí možnostmi výběru a vracením otázek

Snahou pedagogů je podpora dětí v samostatných pokusech, dostatek pochvaly a pozitivního hodnocení, vyhýbání se negativním slovním komentářům, vyslovováním jasných a srozumitelných pokynů. Jakákoli komunikace s dítětem, kterou dítě pociťuje jako násilí, je nepřípustná!

V průběhu dne převládají spontánní činnosti a hra. Děti se mohou pohybovat po celé třídě i herně, mají k dispozici i tělovýchovné nářadí a náčiní.

Nově přichozí děti mají možnost postupně se adaptovat na prostředí mateřské školy. Pedagogové respektují potřeby dětí (obecně lidské, vývojové a individuální), reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování (jednají nenásilně, přirozeně a citlivě, navozují situace pohody, klidu, relaxace apod.).

Děti nejsou neúměrně zatěžovány či neurotizovány spěchem a chvatem. Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvyhodňováno ani znevýhodňováno. Jakékoliv projevy nerovností, podceňování a zesměšňování dětí je nepřípustné. Volnost a osobní svoboda dětí je vyvažována nezbytnou mírou omezení, vyplývajících z nutnosti dodržovat v MŠ potřebný řád. Máme vytvořena pravidla soužití na třídách.

Pedagogové při své práci vychází ze znalosti dítěte, sledují denně jeho chování, činnosti, zájmy, vztahy ke kamarádům a vedou o něm záznamy (portfolio dítěte):

- evidenční list dítěte“ – údaje o dítěte, jsou vyplňovány společně se zák. zástupci při nástupu do MŠ (třídy) a aktualizovány na začátku šk. roku
- „orientační poznámky o rozvoji a učení dítěte“ – záznamy nejméně 2 x ročně
- grafické prvky – záznam o individuálním procvičování grafomotoriky.

3.5 Organizace vzdělávání

Denní řád MŠ je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby. Pedagogové se věnují dětem a jejich vzdělávání po celou dobu jejich pobytu v mateřské škole. Děti zde nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí.

Při nástupu dítěte do MŠ je uplatňován individuální adaptační režim. Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený. Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru. Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem atd. Učitelky vytvářejí podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti - děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách. Učitelky také dbají na soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností.

Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí tak, aby vyhovovalo individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem jednotlivých dětí. Dodržujeme zpravidla tříhodinový interval mezi jídly a zhruba dvouhodinový pobyt venku - dle počasí.

V žádném případě nepřekračujeme počty dětí ve třídě a maximálně omezujeme spojování tříd.

REŽIM DNE

Předškolní vzdělávání dětí podle stanoveného Školního vzdělávacího programu probíhá v následujícím základním denním režimu:

6:00- 8:45	volně spontánní zájmové aktivity, řízené činnosti a aktivity zaměřené na výchovu a vzdělávání dětí, na jejich citový, rozumový a tělesný rozvoj, prováděné podle školního vzdělávacího programu
pohybové aktivity – pohybová chvílka - ranní cvičení
8:45-9:15	dopolední svačina
9:15-9:45	volně spontánní zájmové činnosti, řízené činnosti a aktivity zaměřené na výchovu a vzdělávání dětí, na jejich citový, rozumový a tělesný rozvoj prováděné podle Školního vzdělávacího programu
9:45-11:45	pobyt dětí venku, při kterém probíhají řízené činnosti a aktivity zaměřené na výchovu a vzdělávání dětí, na jejich citový, rozumový a tělesný rozvoj, prováděné podle školního vzdělávacího programu s důrazem na pohybové aktivity, seznamování s přírodou, s přírodními jevy a s okolním světem
(v případě nepříznivého počasí pokračují řízené činnosti a aktivity zaměřené na výchovu a vzdělávání dětí ve třídách mateřské školy)

11:45-12:15 oběd a osobní hygiena dětí (stomatologická péče)

12:15-14:15 spánek a odpočinek dětí respektující rozdílné potřeby dětí

14:15-14:30 odpolední svačina

14:30-16:00 volné činnosti a aktivity dětí řízené pedagogickými pracovníky zaměřené především na hry, zájmové činnosti a pohybové aktivity dětí, v případě pěkného počasí mohou probíhat na zahradě mateřské školy doba určená pro přebírání dětí zákonnými zástupci

TRADICE MŠ

Nedílnou součástí života mateřské školy jsou tradiční akce, které jí dodávají charakteristické rysy: *oslavy narozenin, divadelní představení v MŠ, beseda s nevidomým člověkem a ukázka výcviku vodícího psa, spolupráce s charitou Sv. Alexandra, Drakiáda, Mikulášská nadílka, Pečení vánočního cukroví a vánoční besídka, Maškarní karneval, Návštěva ZŠ Jugoslávská a ZŠ Horymírova před zápisem do 1. tříd, oslava svátků jara - velikonoční tradice, Exkurze u hasičů – dobrovolní hasiči, městský hasičský sbor, Den otevřených dveří při zápisu do MŠ, Oslava Dne Země, recyklohraní a plastové tvoření, Den pro maminky, Koncertní představení, Sportovní hry, Výlet za policejními psy a okolí, Návštěva Divadla loutek, Afrika v MŠ, Oslava MDD, Rozloučení se školáky, Výtvarné soutěže – účast dětí dle nabídek, Využití nabídky programů proti sociopatologickým jevům - Faust, Slunečnice, policie ČR.*

Většina akcí probíhá ve spolupráci s Občanským sdružením Mateřídouška, Ostrava – Zábřeh.

3.6 Řízení mateřské školy

V příspěvkové organizaci je vypracován řídicí a informační systém (jak uvnitř, tak navenek). Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou vymezeny v pracovních náplních a ve vnitřních směrnicích školy. Snahou vedení školy je vytváření ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojení spolupracovníků do řízení MŠ, respektování názoru ostatních a ponechání dostatečných pravomocí.

Na plánování, evaluaci a akcích školy se podílejí všichni zaměstnanci. Kontrolní a evaluační činnosti jsou prováděny - z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci. Plán kontrolní a hospitační činnosti je součástí Pracovního plánu školy na daný školní rok.

Podmínky BOZP jsou řešeny ve Školním řádu, Pracovním řádu a organizačních směrnicích BOZP a PO. Zaměstnanci jsou pravidelně proškolení 1 x ročně v oblasti BOZP a 1 x za 2 roky v oblasti PO. Noví zaměstnanci jsou proškolení před nástupem do zaměstnání, praktikanti, brigádníci, firmy apod. při příchodu do MŠ.

Plán provozních porad a pedagogických rad je součástí Pracovního plánu školy na daný školní rok. 1 x za 14 dnů se konají porady vedení školy, kde se řeší aktuální problémy příspěvkové organizace - zápisy z nich informují ostatní zaměstnance.

Děti a zákonní zástupci jsou seznamováni se Školním řádem, bezpečnostními pravidly a pravidly chování a soužití v MŠ. Děti jsou průběžně upozorňovány na nebezpečí, která je mohou potkat – vždy zápis v třídní knize. Prevence a ochrana proti sociopatologickým jevům je vhodně začleňována do tematických bloků.

Mateřské školy úzce spolupracují se základními školami, spolupracují se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, s odborníky poskytujícími pomoc zejména při řešení individuálních výchovných a vzdělávacích problémů dětí apod.

SPOLUPRÁCE SE ŠKOLNÍMI JÍDELNAMI

- plnohodnotná strava – pestrá a vyvážená, tematicky v návaznosti na ŠVP (akce, výlety, tradice svátků během roku, česká, regionální, zahraniční)
- respektování individuálních zdravotních hledisek a potřeb jednotlivců
- zajištění dostatečného příjmu tekutin během celého dne
- zajištění náhradní stravy pro alergické děti – dle domluvy se zákonnými zástupci a učitelkami ve třídě - vypsát do kuchyňky
- zajištění pitného režimu při pobytu venku v letní měsících (vyšších teplotách)
- podíl dětí na tvorbě jídelníčku - vedení ke zdravé výživě

SPOLUPRÁCE S OSTATNÍMI PARTNERY

- ÚMOb Ostrava - Jih
- Občanské sdružení Mateřídouška
- ZŠ Jugoslávská a ZŠ Horymírova
- ZUŠ V. Petrželky a ZUŠ Sologubova
- HZS a sbor dobrovolných hasičů Ostrava – Zábřeh
- policie ČR
- vedení praxe studentek SOŠ Prof. Matějčička, Ostravské univerzity
- Charita Sv. Alexandra v Ostravě - Kunčičích
- účast na celostátních akcích RECYKLOHRANÍ a Sportovních hrách, výtvarných soutěží dle nabídek organizátorů

Zaměstnanci jsou povinni zachovávat mlčenlivost v interních záležitostech, MŠ prezentovat jako celek, snažit se o zvýšení prestiže a popularity školy nejen svou profesionalitou, ale zejména lidskostí a vstřícným přístupem.

Vedení školy podporuje zájem pedagogů o další odborný růst – přihlíží k finančním možnostem školy. Dle nabídek KVIC, NIDV a dalších vzdělávacích institucí v průběhu roku podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Priority DVPP :

- efektivní řízení školy - ředitelka školy – semináře k nové legislativě a řízení školy, proškolení vedoucích pracovníků a techniků v oblasti BOZ a PO
- zkvalitnění a modernizace vyučování – plánování, formy a metody práce
- rovnost příležitostí ke vzdělávání
- zdravý životní styl
- oborové činnosti – odborné semináře

Plán DVPP na daný školní rok je vždy přílohou Pracovního plánu školy na daný školní rok.

Edukační program školy je vhodnou formou prezentován veřejnosti také na www stránkách MŠ – www.mszaskolou@seznam.cz.

3.7 Personální a pedagogické zajištění

V příspěvkové organizaci máme 11 běžných a 2 logopedické třídy. V běžných třídách pracují učitelky MŠ, v logopedických třídách učitelky MŠ-logopedické asistentky. Pracovní směny pedagogů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla při všech činnostech dětem zajištěna optimální pedagogická péče.

Specializované služby, jako je logopedie či jiná péče o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, jsou zajišťovány ve spolupráci s příslušnými odborníky (psycholog, klinický logoped, lékař, aj.).

Pedagogové se vzdělávají především samostudiem odborné literatury a absolvováním odborných seminářů a školení. Jednají, chovají se a pracují profesionálním způsobem – v souladu se společenskými pravidly, pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

V příspěvkové organizaci pracují také správní zaměstnanci – ekonomka, personalistka, vedoucí ŠJ, uklízečky a kuchařky.

Viz příloha ŠVP č. 1 - Organizační schéma školy

3.8 Spoluúčast zákonných zástupců

Ve vztazích mezi pedagogy a zák. zástupci se snažíme vytvářet podmínky pro oboustrannou důvěru, otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochotu spolupracovat. Chceme, aby spolupráce fungovala na základě partnerství.

Pedagogové sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim rozumět a vyhovět. Zákonní zástupci mají možnost podílet se na dění v MŠ a účastnit se programů pro děti. Jsou informováni o tom, co se v MŠ děje. Projevili-li zájem, mohou spolurozhodovat při plánování programu MŠ, při řešení vzniklých problémů apod.

Pedagogové informují zákonné zástupce o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji a učení. V případě zájmu zákonných zástupců se domlouvají na společném postupu při jeho výchově a vzdělávání. Chrání však soukromí rodiny a zachovávají patřičnou mlčenlivost o jejich vnitřních záležitostech. Jednají se zákonnými zástupci ohleduplně, taktně, diskrétně a s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny, musí se vyvarovat přílišné horlivosti a poskytování nevyžádaných rad.

Podpora rodinné výchovy a pomoc zákonným zástupcům v péči o dítě probíhá také nabídkou poradenského servisu i nejrůznějších osvětových aktivit v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí.

SPOLUPRÁCE SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI

- volný vstup do MŠ, pomoc při adaptaci dítěte
- individuální konzultace, pomoc při řešení konfliktů
- průběžné informace zák. zástupcům o práci ve škole formou zpráv na nástěnkách a v šatnách dětí - alespoň týden dopředu, na www
- provádění pedagogické osvěty - při denním styku se zák. zástupci, články z časopisů na nástěnkách, možnost zapůjčení odborné literatury
- výstavky dětských prací v prostorách mateřské školy – šatny dětí, nástěnky, chodby, okna, skříňky
- dárečky a přáníčka k vánočním a velikonočním svátkům

- den otevřených dveří
- dílničky společné tvoření dětí a rodičů
- informativní schůzky pro zákonné zástupce
- společný sběr pomerančové a citrónové kůry, zapojení do projektu RECYKLOHRANÍ, spolupráce s Charitou Sv. Alexandra
- podíl na přípravě a účast na akcích školy
- spolupráce s Občanským sdružením Mateřídouška

4. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

4.1 Vnitřní uspořádání školy

Mateřská škola je sloučena ze 4 mateřských škol. V provozu máme 13 tříd (z toho 2 logopedické):

1. MŠ Za Školou	3 třídy
2. MŠ Tylova	4 třídy - z toho 2 logo tř. – pro děti se spec. vzd. potřebami
3. MŠ U Zámku	3 třídy
4. MŠ Tarnavova	3 třídy

Děti jsou k předškolnímu vzdělávání přijímány ve správním řízení zpravidla v dubnu příslušného roku – dle pokynu zřizovatele na základě žádosti zákonných zástupců a vyjádření dětského lékaře. Při uvolnění místa je možno přijmout dítě i během roku. Zápis do MŠ společně se Dnem otevřených dveří probíhá v jednotlivých mateřských školách s tím, že pokud není v dané mateřské škole volné místo a je volné místo v jiné mateřské škole (součásti naší příspěvkové organizace), je zákonným zástupcům toto volné místo nabídnuto. Rovněž žádostem o převod dítěte z jedné MŠ do druhé v rámci příspěvkové organizace je vyhověno.

KRITÉRIA PŘIJÍMÁNÍ DĚTÍ

Ředitelka Mateřské školy Ostrava – Zábřeh, Za Školou 1, příspěvkové organizace stanovila tato následující kritéria, podle kterých bude postupovat při rozhodování o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání do mateřské školy v případech, kdy počet žádostí podaných zákonnými zástupci dětí o přijetí překročí stanovenou kapacitu maximálního počtu dětí pro mateřskou školu:

- 1) Dosažení věku dítěte 6 let v období od 1. září do 31. srpna následujícího kalendářního roku
(Podle § 34 odst. 4 školského zákona se k předškolnímu vzdělávání přednostně přijímají děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky)
- 2) Trvalý pobyt dítěte v obci, v které mateřská škola sídlí
(Podle § 34 odst. 4 školského zákona je obec povinna zajistit zařazení dítěte do jiné MŠ, pokud nelze dítě ve věku odpovídajícímu poslednímu roku před zahájením povinné školní docházky přijmout z kapacitních důvodů. Obce proto budou proto samozřejmě trvat na tom, aby přednostně byly přijímány k předškolnímu vzdělávání děti s trvalým pobytem v obci)
- 3) Délka docházky do mateřské školy (způsob docházky)
(Přednost při přijímání budou mít děti s celoroční a s celoměsíční docházkou před dětmi, které podle žádosti zákonných zástupců mají docházet do MŠ pouze část školního roku nebo je jejich délka docházky omezena na dobu rozsahu nepřevyšujícím 4 hodiny denně.)

- 4) Zaměstnanost rodičů
(Přednost při přijímání budou mít děti rodičů, kteří jsou zaměstnaní.)
- 5) V mateřské škole se již vzdělává starší sourozenec
(Vychází se tak vstříc nenarušení sourozeneckých vazeb a i rodičům, kteří mohou doprovázet své děti pouze do jedné MŠ.)
- 6) Nástup dítěte do MŠ
(Přednost při přijímání budou mít děti, které nastupují do MŠ v kalendářním roce, ve kterém probíhá zápis do MŠ).
- 7) Datum podání žádosti
(Jedná se pouze o pomocné kritérium, podle kterého by ředitelka postupovala ve zcela výjimečných případech, kdy by musela rozhodnout mezi více žádostmi zákonných zástupců o přijetí dítěte a vyhodnocení podle předcházejících kritérií by bylo u všech žádostí shodné.)

Při rozhodování o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání v mateřské škole bude ředitelka školy brát v úvahu důležitost jednotlivých kritérií ve výše uvedeném pořadí 1 až 7. Přednostně budou přijímány děti splňující větší počet kritérií.

4.2 Složení tříd

MŠ Za Školou	- třída Kočička	(věk 2,5 – 4 roky) – max. 28 dětí
	- třída Kuřátko	(věk 3 – 5 let) – max. 28 dětí
	- třída Zajíček	(věk 4 – 7 let) – max. 28 dětí
MŠ Tylova	- třída Beruška	(věk 2,5 – 4 roky) – max. 28 dětí
	- třída Motýlek	(věk 3-7 let) – max. 28 dětí
	- logopedická třída Květinka	(věk 4-7 let) – max. 14 dětí
	- logopedická třída Sluníčko	(věk 4-7 let) – max. 14 dětí
MŠ U Zámku	- třída Ježek	(věk 2,5 – 4 roky) – max. 21 dětí
	- třída Sluníčko	(věk 3 – 5 let) – max. 22 dětí
	- třída Hříbek	(věk 5 – 7 let) – max. 22 dětí
MŠ Tarnavova	- třída Kuřátka	(věk 2,5 – 4 roky) – max. 28 dětí
	- třída Sluníčko	(věk 4 – 7 let) – max. 28 dětí
	- třída Berušky	(věk 4 – 7 let) – max. 28 dětí

Obsah vzdělávání ve třídách vychází ze života dětí a z prostředí, v němž vyrůstají. Je založen na individuálním přístupu a preferuje takové způsoby práce, jež jsou pro dítě a jeho zdravý rozvoj přirozené.

Cílem vzdělávání je předávání a zprostředkování zkušeností založených na principu uspokojování individuálních potřeb a zájmů dětí (prožitkové učení, kooperativní učení hrou a praktické činnosti dětí ve vyvážených spontánních i řízených aktivitách).

Záměrem všech zaměstnanců je snaha o to, aby čas prožitý v mateřské škole byl pro dítě radostným a příjemným vstupem do života, a aby kvalitně doplňoval rodinnou výchovu.

POUŽÍVANÉ FORMY A METODY PRÁCE

- prožitkové a kooperativní učení hrou a činnostmi
- činnosti, které jsou založeny na přímých zážitcích dětí

- situační učení (na základě vytvořených situací)
- spontánní sociální učení (přirozená nápodoba)
- didakticky zacílené činnosti
- aktivity spontánní i řízené - spontánní a řízené aktivity jsou vyvážené a vzájemně provázané, převládají spontánní činnosti nad řízenými
- skupinové nebo individuální integrované učení

Při každém rozpracování tematického bloku části jsou respektovány požadavky na rozvoj osobnosti dítěte

- soulad s jeho schopnostmi a možnostmi
- dostatek podnětů k učení a radosti z něho
- posilování sebevědomí dítěte a jeho důvěru ve vlastní schopnosti
- vytváření prostředí pro vzájemné vztahy mezi dětmi
- stimulace rozvoj řeči
- seznamování děti se vším, co je důležité pro život
- zdůrazňování význam vlastních aktivit
- pomoc dětem, pokud to potřebují
- vytváření prostředí pohody a radosti z prožitého dne

5. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

„NÁŠ SVĚT“

5.1 Vzdělávací cíle, záměry, filozofie

Filozofie školního vzdělávacího programu spočívá především v autonomii jednotlivých mateřských škol. To znamená, aby obsah vzdělávání zohledňoval vnitřní i vnější podmínky jednotlivých mateřských škol (MŠ Za Školou, MŠ Tylova, MŠ U Zámku a MŠ Tarnavova) a ty zapracoval do své výchovně vzdělávací činnosti.

Naším hlavním a prvořadým cílem je doplnit rodinnou výchovu a v úzké vazbě na ni zajistit různorodé aktivity. Tyto aktivity směřují k tvořivému uplatnění vlastních zkušeností, k prožitkům, experimentování a citlivému utváření zdravě sebevědomé a harmonicky vyvážené osobnosti dítěte (po stránce citové, adaptační i rozumové). Důležitou součástí školního vzdělávacího programů je vhodná motivace, esteticky vyvážené prostředí a dostatek mnohostranných podnětů.

Školní vzdělávací program a jeho 4 vzdělávací obsahy (MŠ Za Školou, MŠ Tylova, MŠ U Zámku a MŠ Tarnavova) jsou zpracovány tak, aby smysluplně obohacovaly denní program dítěte – aby čas strávený v mateřské škole byl radostnou a příjemnou zkušeností a zdrojem dobrých a spolehlivých základů v první etapě celoživotního vzdělávání.

Záměrem všech 4 vzdělávacích obsahů je dovést dítě na konci jeho předškolního období k tomu, aby v rámci svých možností získalo přiměřenou fyzickou, psychickou i sociální samostatnost a bylo vybaveno souborem klíčových kompetencí na úrovni,

kteřá je pro ně dosažitelná a připravit je tak na další, pokud možno aktivní vzdělávání a uplatnění ve společnosti.

Předpokladem úspěchu je nejen vzájemná spolupráce všech zaměstnanců, ale i rozumný přístup zákonných zástupců a jejich spolupráce se školou.

5.2 Obsah vzdělávání

Obsah předškolního vzdělávání je tvořen v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání (dále RVP PV) tak, aby všechny aktivity v MŠ sledovaly tyto 3 rámcové cíle.

Rámcové cíle RVP PV

1. Rozvíjení dítěte a jeho schopnosti učit se

co se dítě učí – získává novou praktickou dovednost, rozvíjí jemnou motoriku, učí se také komunikovat, vyjádřit se

- poznání a ovládnutí vlastního těla a jeho akčních schopností,
- komunikace s okolním světem různými výrazovými prostředky,
- rozvíjení schopnosti tvůrčím způsobem zaujímat postoje k reálnému i fantazijnímu světu a vyjadřovat je pomocí hry a jinými prostředky seberealizace,
- zdokonalování slovního projevu adekvátně různým situacím, učit se chápat a umožnit ostatním, aby ho pochopili, a zapojovat se do kolektivu,
- poznávání a objevování okolí, v němž žije, a seznamování se s jeho nejdůležitějšími prvky a jevy,
- rozvíjení tělesného i duševního zdraví dítěte,
- systematické rozvíjení řeči dítěte jeho schopnosti vyjádřit své potřeby a touhy a porozumět se s ostatními vrstevníky i dospělými,
- upevňování schopností a dovedností, které dítěti umožňují a usnadňují proces jeho dalšího rozvoje a učení,
- podněcování zájmu aktivního poznávání věcí a jevů kolem nás,
- rozvíjení schopnosti přemýšlet a rozhodovat se,
- utváření povědomí o okolním světě, lidech, kulturách a odlišnostech mezi nimi, chápat je, tolerovat je a vyrovnat se s nimi

2. Osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost

s jakou hodnotou se dítě setkává – se spoluprací, s pomocí, s tolerancí

- poznávání některých kulturních a uměleckých projevů svého prostředí a rozvíjení schopnosti zajímat se o kulturu své země, stejně jako respektovat kulturní pluralitu,
- zapojování se stále aktivněji do různých činností a do života v rodině a společenství, ve kterém žije,
- vytváření přátelských vztahů, vyjadřovat bez zábrán vlastní pocity a rozvíjet postoje vedoucí k vzájemné spolupráci, pomoci, ohledu a toleranci k jedincům se speciálními potřebami, nebo jedincům jinak se odlišujícím,
- navazování sociální vazby ve stále širších okruzích, vyjadřování vlastních zájmů a hledisek s ohledem na ostatní,

- poskytování možností poznávat hodnoty , jako je nedotknutelnost lidských práv, soucítění a solidarita se slabými a ohroženými , péče o druhé a ohled na jiné,
- předávání kulturního dědictví v rozsahu dětských schopností a možností,
- rozvíjení schopností: komunikovat, spolupracovat, spolupodílet se na činnostech a rozhodnut,
- vedení děti k sociální soudržnosti, připravovat je na život v multikulturní společnosti, k tomu, aby vnímaly různost kulturních komunit jako samozřejmost a měly porozumění pro jejich rozdílné hodnoty i pro vzájemné sblížování.

3. Získání osobní samostatnosti a schopnosti se projevat jako samostatná osobnost působící na své okolí

jaký má dítě prostor pro sebevyjádření, sebevědomí – má možnost prožít radost ze zvládnuté dovednosti a posílit své sebevědomí, má možnost také aktivně vstoupit do situace

- rozvíjení postupné samostatnosti dítěte v základních lidských činnostech postupným zvládnutím vlastního těla, schopnost zapojovat se do společenství, v němž žije a osvojení základních lidských návyků péče o zdraví,
- vytváření si postupného kladného obrazu o sobě, budování vlastní identity prostřednictvím poznávání sebe sama a hodnocení osobních vlastností, možností a omezení,
- poznávání, hodnocení a respektování odlišné formy jednání a vytváření si svých kritérií vlastního vystupování. rozvíjet poznávání sebe sama, vlastních zájmů, možností a potřeb,
- vytváření příležitosti k rozvoji sebevědomí a získání zdravé sebedůvěry,
- vedení dítě k zájmu podílet se na společném životě a činnostech ve škole i v rodině (učit je spolupracovat, spoluodpovídat, akceptovat a tolerovat druhé),
- vést dítě k poznání, že může svou životní situaci ovlivňovat, že může jednat svobodně, že však za to, jak se rozhodne a co udělá, odpovídá.

Rámcové cíle RVP PV jsou svým způsobem univerzální, přirozené a všudypřítomné. To znamená, že nejen při činnostech plánovaných, ale i při nejrůznějších činnostech, situacích a za různých okolností, působí pedagog na dítě ve všech třech cílových oblastech a svým chováním, jednáním i svými postoji dítě ovlivňuje.

Naplňování cílů RVP PV vede k utváření základů klíčových kompetencí. Pro etapu předškolního vzdělávání jsou za **klíčové kompetence** považovány:

1. kompetence k učení
2. kompetence k řešení problémů
3. kompetence komunikativní
4. kompetence sociální a personální
5. kompetence činnostní a občanské

Klíčové kompetence jsou soubory předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého jedince – viz příloha ŠVP č. 2 Klíčové kompetence.

1. Kompetence k učení

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů

- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

2. Kompetence k řešení problémů

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhybat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

3. Komunikativní kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon ...)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

4. Sociální a personální kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit
- dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

5. Činnostní a občanské kompetence

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Vzdělávací oblasti RVP PV

obsah je v souladu s RVP PV uspořádán do 5 vzdělávacích oblastí

1. vzdělávací oblast: Dítě a jeho tělo (biologická oblast)

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je k zdravým životním návykům a postojům.

2. vzdělávací oblast: Dítě a jeho psychika (psychologická oblast)

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebehlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji poznávání a učení. Tato oblast zahrnuje tři podoblasti:

- Jazyk a řeč
- Poznávací schopnosti a funkce, myšlenkové operace, představivost a fantazie
- Sebeпоjetí, city, vůle

3. vzdělávací oblast: Dítě a ten druhý (interpersonální oblast)

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v interpersonální oblasti je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

4. vzdělávací oblast: Dítě a společnost (sociálně - kulturní oblast)

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v oblasti sociálně – kulturní je uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, uvést je do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

5. vzdělávací oblast: Dítě a svět (environmentální oblast)

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v environmentální oblasti je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí – počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu – a vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí.

Jednotlivé oblasti se vzájemně prolínají, prostupují, ovlivňují a podmiňují a ukazují na neustálou přítomnost všech oblastí.

Každá oblast zahrnuje: - dílčí vzdělávací cíle – viz příloha ŠVP č. 3

- vzdělávací nabídku

- očekávané výstupy - viz příloha ŠVP č. 4

5.3 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami vychází z respektování individuálních potřeb dítěte, jeho možností a schopností. Pedagogové zpracovávají „Individuální vzdělávací plán“ = „Plán individuální podpory“ – dle zprávy PPP nebo SPC, zajišťují vhodné pomůcky a podmínky edukace.

Při edukaci dětí se speciálními vzdělávacími potřebami se činnosti přizpůsobují tak, aby maximálně vyhovovaly potřebám dětí. Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny děti souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti.

děti s vadami řeči

- zajištění kvalitní průběžné logopedické péče (logopedický asistent)
- zajištění spolupráce s odborníky
- prevence a náprava vadné výslovnosti vedena v interakci školy, dítěte a zákonných zástupců dítěte – zákonným zástupcům je poskytováno poradenství

děti se sociálním znevýhodněním

vzdělávání dětí ze sociálně nebo kulturně znevýhodňujícího prostředí nebo dětí s oslabeným rodinným zázemím se uskutečňuje podle požadavků daných RVP PV. Snížená sociální adaptabilita těchto dětí či zvýšená potřeba výchovy a vzdělávání v některé oblasti vyžaduje úpravu vzdělávacího obsahu i podmínek vzdělávání. V mateřské škole jsou uplatňovány vzdělávací metody umožňující včasnou diagnostiku, individuální přístup a rozvojem stimulaci dětí.

děti mimořádně nadané

důraz je kladen na obsah TVP, který je vytvářen tak, aby byl dle potřeby rozumně přizpůsoben a doplněn s ohledem na mimořádné schopnosti či nadání dětí.

2.ČÁST

KAŽDÁ MATEŘSKÁ ŠKOLA MÁ ZPRACOVANÝ SVŮJ VZDĚLÁVACÍ OBSAH, KTERÝ JE SOUČÁSTÍ SPOLEČNÉHO ŠVP „NÁŠ SVĚT“. VZDĚLÁVACÍ OBSAHY JEDNOTLIVÝCH MATEŘSKÝCH ŠKOL JSOU PŘIZPŮSOBENY JEJICH SPECIFICKÝM PODMÍNKÁM.

6.1 VZDĚLÁVACÍ OBSAH MŠ ZA ŠKOLOU

Motto: „Spolu v pohodě i nepohodě,,

Brána školy otevřená -
můžeme jí procházet.
Svět je velkým otazníkem,
pojď si o něm vyprávět.

Vzdělávací obsah MŠ Za Školou je součástí ŠVP „Náš svět“ a je zpracován v souladu s RVP PV a obecně platnými právními předpisy. Jedná se o otevřený dokument, založený na právu každého dítěte na výchovu a vzdělání, na individuálním uspokojování potřeb a vzájemném respektování a spolupráci, který na základě evaluační činnosti umožňuje proměny - lze jej pružně měnit, přidávat, ubírat podle daných okolností a vzniklé situace. Tyto změny se objeví v krátkodobých plánech.

Hlavním cílem je nejen vzdělávání, ale i formování osobnosti dětí a jejich návyků, samostatnosti, rozvoj sociální gramotnosti - sociální zralost, vytváření sociálních dovedností pro respektování pravidel soužití, k rozlišování dobrého a špatného chování, podpora úspěšnosti dětí při přechodu na vyšší stupeň vzdělávání - logopedická prevence a rozvoj řeči, předčtenářská a předmatematická gramotnost, rozvoj pohybových schopností dle konkretizovaných očekávaných výstupů RVP PV. Obsah vzdělávání vychází ze života dětí a z prostředí, v němž vyrůstají. Je založen na individuálním přístupu a preferuje takové způsoby práce, jež jsou pro dítě a jeho zdravý rozvoj přirozené.

Následující vzdělávací obsah - tematické bloky jsou pro učitelky závazné. Samy si pak v TVP stanoví svá vlastní podtémata, kterými daný blok - korálek budou plnit. K nim přiřazují dílčí vzdělávací cíle, klíčové kompetence a konkretizované očekávané výstupy z nabídky ŠVP ze všech 5 vzdělávacích oblastí. K podtématům zpracovávají pedagogové nabídku činností.

Při zpracování plánu činností dbají na vyvážený poměr motorických, kognitivních a estetických činností s důrazem na rozvoj osobnostně sociálních a morálních vlastností a dovedností tak, aby působení bylo komplexní. Forma přípravy a volba metod je v kompetenci učitelky MŠ.

Jednotlivé tematické bloky i podtémata spojují pedagogové vhodnou motivací. Jejich plnění není časově omezené – řídí se zájmem dětí. Svou práci průběžně hodnotí dle evaluačního plánu školy. Výsledky evaluace operativně promítají do další práce.

Součástí ŠVP „Náš svět“ je Školní preventivní program (bezpečnost, prevence sociopatologických jevů, ekologické citění, dopravní prevence, zdravý životní styl), který prolíná celým školním rokem a lze jej průběžně zařazovat do témat – viz [směrnice školy „Školní vzdělávací program“](#).

Tematické bloky MŠ Za Školou:

1. Mezi kamarády	5. Zimní čas
2. Podzimní svět plný barev	6. Když jaro ťuká na vrátka
3. Já v dopravním provozu	7. Cestujeme kolem světa
4. Kouzlo vánoc	8. Hurá na prázdniny

6.1.1 MEZI KAMARÁDY

Charakteristika tematického bloku:

adaptace, jména, značky, maskot třídy, vzpomínky na prázdniny, kresba postavy, prostředí MŠ, hračky, prostorové vztahy, kdo pracuje v MŠ, tvary, barvy, umíme se správně chovat? - mezilidské vztahy, pravidla třídy, vztah k přírodě, vandalismus, protidrogová prevence, cizí člověk, protiklady chování, časové představy, dny v týdnu, volný čas, předměty denní potřeby

Dílčí vzdělávací cíle:

- vhodnou organizací a laskavým přijetím usnadnit dětem vstup do MŠ, nového kolektivu. Uvědomění si vlastního těla, osvojení poznatků o pohybových činnostech a bezpečnosti. Pomoci dětem, rodičům orientovat se v novém prostředí, osvojovat si dovednosti k podpoře osobní pohody, pohody prostředí, zdraví, bezpečí
- poznání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě, uvědomění se vlastní identity, získání sebedůvěry, sebevědomí, osobní spokojenosti, rozvoj řečových schopností, rozvoj komunikativních dovedností
- seznámení s pravidly chování ve vztahu k druhému, mezi sebou navzájem, posilovat prosociální chování v dětské herní skupině. Osvojit si elementární poznatky, schopnosti a dovednosti pro navázání vztahů
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvíjet schopnost žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat, dodržovat pravidla-přináležet ke společenství (třída, škola), poznávat pravidla společenského soužití

Klíčové kompetence:

- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- v běžných situacích komunikuje bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

Očekávané výstupy:

- koordinace chování, upevňování dětských přátelství
- používání jména při oslovení
- dodržování tempa a intonace řeči

6.1.2 PODZIMNÍ SVĚT PLNÝ BAREV**Charakteristika tematického bloku:**

znaky podzimu, ovoce a zelenina, květiny, stromy, keře, plody, tvoření z přírodnin, barvy, materiály, tvary, zhotovení a pouštění draků, oblečení, lesní zvířata, příprava na zimu, odlet ptactva

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti, rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností, komunikativních dovedností a schopností
- rozvoj tvořivosti (tvořivé myšlení, řešení problémů, tvořivé sebevyjádření)
- rozvoj schopnosti vyjádřit pocity, dojmy, prožitky, získání relativní citové samostatnosti
- vytváření prosociálních postojů a chování k druhému (tolerance, respekt, přizpůsobivost), rozvoj kooperativních dovedností
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj dovedností tyto postoje a vztahy vyjadřovat a projevovat
- osvojování jednoduchých poznatků o světě a životě, užitečných pro vytváření elementárního povědomí o přírodě, kulturním a technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Klíčové kompetence:

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky

Očekávané výstupy:

- obohacování slovní zásoby o slova k danému tématu
- rozvíjení hry na základě získaných znalostí a zkušeností
- poznávání všemi smysly
- používání rozvitých vět při rozhovorech, dbát na používání podstatných jmen, přídavných jmen a sloves

- získávání povědomí o rozmanitosti přírody u nás i v jiných zeměpisných pásmech, než je naše mírné
- rozvíjení zrakového vnímání, jemné motoriky a koordinace ruka – oko
- upevňování pracovních návyků
- uvědomění si důležitosti a nezbytnosti práce lidí, vědět, co jsou potravinové řetězce
- používání všech smyslů / hmat, sluch, čich, zrak /, slovní popis vnímaného
- rozvíjení logického myšlení
- upevňování sebeobslužných, hygienických a zdravotně preventivních návyků
- upevňování povědomí o některých způsobech ochrany svého zdraví
- cvičení mechanické paměti
- rozvíjení představivosti a fantazie
- podporování a podněcování rozvoje všech motorických dovedností
- hledání a slovní označení rozdílů
- dodržování daných pravidel
- zamýšlení se nad početními představami
- rozvíjení hudebních dovedností

6.1.3 JÁ V DOPRAVNÍM PROVOZU

Charakteristika tematického bloku:

dopravní prostředky, technická vozidla, co jezdí, létá, pluje, bezpečné přecházení vozovky, pojmy vpravo, vlevo, dopravní značky, předpisy, přecházení vozovky, barvy, tvary

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojit si dovednosti k podpoře zdraví a bezpečnosti, prevence úrazů, cizí člověk
- rozvoj komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, paměti, pozornosti, představivosti, přechod k slovně logickému (pojmovému) myšlení
- ochraňovat osobní soukromí a své bezpečí, vyjádřit získané dojmy, prožitky
- získání schopnosti řídit své chování vůlí a ovlivňovat vlastní situaci
- vytváření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách, vytváření prosociálních postojů (respekt, tolerance)
- osvojení poznatků a dovedností chránících před nebezpečnými vlivy prostředí

Klíčové kompetence:

- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činorodost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky

Očekávané výstupy:

- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- zorganizovat hru
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizaci apod.)
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, s předměty denní potřeby, s knížkami, s penězi ap.
- všímat si změn a dění v nejbližším okolí
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

6.1.4 KOUZLO VÁNOC**Charakteristika tematického bloku:**

adventní zvyky, dobro a zlo, čert a Mikuláš, pomocníci v domácnosti, nádobí, el. přístroje, význam vzájemné pomoci, prostorové vztahy, místnosti v bytě, kategorizace, nákupy, suroviny pro přípravu pokrmů, pečení cukroví, čas rodinné pohody, dárků a přání, struktura rodiny, citové vazby, vánoční koledy, vánoční besídka

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvíjet užívání všech smyslů
- rozvíjet schopnost vytvářet a upevňovat citové vztahy k rodině i k svému okolí
- podporovat schopnosti a dovednosti pro navazování a rozvíjení vztahů k druhým lidem
- vytvářet prosociální postoje k druhému (v rodině, v MŠ, ve třídě)
- rozvíjet kulturně estetické dovednosti výtvarné, hudební, dramatické
- vánoční tradice a slavnosti u vánočního stromku, kultivace mravního, estetického vnímání, citění a prožívání
- rozvíjet estetické a tvůrčí činnosti, slovesné a literární (poslech pohádek, příběhů a veršů, dramatizace), rozvoj společenského vkusu
- osvojit si dovednosti potřebné k vykonávání jednoduchých činností, k spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí

Klíčové kompetence:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem

Očekávané výstupy:

- zvládání základních pohybových dovedností v různém prostředí (pohybovat se na sněhu, ledu,)
- vědomé napodobování jednoduchých pohybů, sladit pohyb s hudbou
- ovládání koordinace ruky a oka - zacházet s nástroji denní potřeby, s nářadím, náčiním
- zvládání dle svých možností sebeobsluhy samostatně nebo s dopomocí
- vědomá starost o své zdraví a jeho ochrana
- aktivní používání nových slov
- soustředěný poslech četby, hudby, sledování divadelního představení, filmu
- řešení problémů
- vyjadřování svých představ a fantazií v tvořivých činnostech
- chápání prostorových pojmů, pravolevá orientace
- vnímání různých lidských vlastností
- projevení citů, zvláště kladných
- dramatické činnosti
- zdvořilé chování k dospělým i dětem
- šetrné zacházení s hračkami a pomůckami
- seznamování s tradicemi a obyčejí
- uctívání tradic a obyčejů
- zpěv koled

6.1.5 ZIMNÍ ČAS**Charakteristika tematického bloku:**

počasí, příroda, království sněhu a ledu, ptáci v zimě - druhy ptáků, péče o ně, prostorová orientace, labyrinty, jak se oblékáme a sportujeme v zimě - nebezpečí úrazu, péče o své tělo - hygiena, otužování, části lidského těla, u lékaře, próza, poezie, zacházení s knihou, analytická práce se slovy, pohádkový karneval - barvy, rej masek, klaun, výzdoba třídy, zhotovení masek, rýmování, rozvoj řečového projevu, tvořivá dramatizace, charakter postav, zacházení s loutkou, povolání, význam práce, vzájemná spolupráce, co se z čeho vyrábí - materiály, my jsme malí muzikanti - hudební nástroje, rytmické a instrumentální doprovody, zápis do ZŠ - jméno, příjmení, adresa, barvy, kvízy, labyrinty, hádanky, levá-pravá, prostorové vztahy, číselná řada

Dílčí vzdělávací cíle:

- návyky zdravého životního stylu, osvojit si poznatky o těle a zdraví, pohybových činnostech a jejich kvalitě, rozvoj pohybových dovedností, poznatků o TV a sportu
- chránit osobní soukromí a bezpečí ve vztazích s dospělými
- osvojovat si některé dovednosti, které předcházejí čtení a psaní, rozvíjet zájem o psanou podobu jazyka
- vytvářet pozitivní vztah k intelektuálním činnostem a učení
- rozvíjet pozitivní city dítěte ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identitu, získání sebevědomí, sebedůvěry – zápis do ZŠ), získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- rozvíjet základní kulturně společenské postoje
- rozvíjet hudební a hudebně pohybové hry a činnosti

Klíčové kompetence:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

Očekávané výstupy:

- charakterizování zimního období slovy (znaky, činnosti, rozdíly, zdraví)
- zamýšlení se nad bezpečností silničního provozu v zimním období
- rozvíjení mluvního projevu, obohacování slovní zásoby o slova k tématu sypač, pluh, rampouch, kalamita, ...
- rozvíjení logického myšlení a představy o číslech, číselných i nečíselných řadách
- procvičování jemné motoriky ruky při manipulaci s předměty a pracovních činnostech
- řazení předmětů zleva doprava
- seznámení s mapou (co je globus)
- vnímání a poznávání všemi smysly / zrak, sluch, čich, hmat /
- vyjadřování pocitů slovy
- rozvíjení představivosti, fantazie, hrubé, jemné motoriky a manipulačních schopností při hrách se sněhem

- procvičování paměti (učit se texty zpaměti)
- poznávání melodie vzestupné a sestupné, grafické znázornění
- zpěv sólově i ve skupině
- artikulační, řečové a sluchové hry
- komentování zážitků
- pozorování stop
- provádění pokusů se sněhem
- rozvíjení fantazie při výtvarných činnostech
- Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, vnímat hmatem apod.)
- Vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, všimnout si změněného
- Záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- Vyjadřovat svou představitost a fantazii ve slovních výpovědích
- Přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním
- Zachytit a vyjádřit své prožitky slovně, výtvarně, pomocí hudby či dramatickou improvizací
- Spolupracovat s ostatními
- Spoluvytvářet ve společenství prostředí pohody
- Mít povědomí o širším kulturním prostředí v rozsahu praktických zkušeností a dostupných ukázek v okolí dítěte

6.1.6 KDYŽ JARO ŤUKÁ NA VRÁTKA

Charakteristika tematického bloku:

co se probouzí v přírodě, počasí, významové kategorie: patří-nepatří, domácí zvířata, jejich užitek, mláďata, zahradní pracovní nástroje a nářadí, klíčení semen, rychlení větvíček, kladný vztah k přírodě, poznávání jarních květin, péče o rostliny, svátky jara: velikonoční tradice, výroba kraslic a velikonočních ozdob, nákupy ovoce a zeleniny - kategorizace, počet, prostorové vztahy, pravidla spol. chování při nákupu, význam OZ pro zdraví

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvíjet ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí, jednoduché pracovní činnosti
- rozvíjet kultivovaný projev, komunikativní dovednosti
- posilovat radost z objevovaného, probouzet zájem a zvědavost dítěte, podpora a zájem o učení
- získávat schopnost řídit své chování vůlí a ovlivňovat vlastní situaci
- rozvíjet schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané, rozvoj kooperativních dovedností
- upevňovat pocit sounáležitosti s živou i neživou přírodou, vytvoření základů aktivních postojů ke světu
- rozvíjet respekt a přizpůsobivost ve vztahu k druhému, pochopit, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí zlepšovat, ale také poškozovat

Klíčové kompetence:

- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídí, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Očekávané výstupy:

- seznamování se s profesemi ze světa kultury a umění
- uvědomování si svého chování a zodpovědnosti za ně
- obohacování slovní zásoby a rozvíjení samostatného a srozumitelného slovního projevu
- vymýšlení jednoduchých homonym, synonym a antonym
- rozvíjení představivosti a fantazie při estetických činnostech
- zabývání se matematickými představami
- procvičování koordinace ruka – oko, pozornosti a postřehu
- vyjadřování svých pocity pantomimou, kresbou, slovy,
- vyjadřování hudby a jejího obsahu pohybem
- používání vhodného tónu při přednesu
- rozeznávání dobra a zla, rozvíjení schopnosti vyjádřit je slovy
- seznamování se s důležitými budovami a místy ve městě
- uvědomování si rozdílů mezi mateřskou školou a povinným vzděláváním
- komentování zážitků a aktivit
- tvoření rýmů
- projevování zájmu o knihy a časopisy
- provádění konkrétních manipulací s materiálem
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů (barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky...)

6.1.7 CESTUJEME KOLEM SVĚTA**Charakteristika tematického bloku:**

vesmír a čas, města-vesnice, naše země, město - adresa, významné budovy na sídlišti, dům, byt, hlavní město, státní vlajka, hymna, EU - spolupráce, exkurze-hasiči, Den Země, ekologie, struktura rodiny, vzájemné příbuzenské vztahy, cizí člověk, Svátek matek - postavení matky v rodině, péče o děťátko, sporty a sportovní hry v MŠ, zdravá soutěživost, kolektivní sporty - spolupráce, umět přijmout porážku, děti různých národností - oslavy MDD, význam přátelství, ZOO - exotická zvířata a ptáci - péče o ně, třídění zvířat

Dílčí vzdělávací cíle:

- upevňovat dovednosti k podpoře zdraví a bezpečnosti, osobní pohody, pohody prostředí
- rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu
- vytvářet povědomí o okolním světě, planetě, hvězdách, seznamovat s místem a prostředím kde žijeme, vytvářet pozitivní vztah k němu
- vytvářet základy pro práci s informacemi
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- ochraňovat osobní soukromí a své bezpečí
- povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, živou i neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí, výchova k ekologii
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností a poznatků o pohybových činnostech
- rozvoj jazykových dovedností – výslovnost, recitace, přednes, zpěv
- rozvíjet a kultivovat paměť, představivost a fantazii, hudební a taneční aktivity
- vytvářet citové vztahy k rodině, rozvíjet je a city plně prožívat
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, spolupracovat, spolupodílet se
- vytvářet schopnosti přizpůsobovat se přirozenému vývoji a běžným změnám, pochopit, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit, zlepšovat, ale i ničit, poškozovat
- budovat estetický vztah k životu, připravit společně slavnosti pro maminku, rozvoj společenského a estetického vkusu
- vytvářet pocit sounáležitosti s rodinou, s lidmi, se společností, přizpůsobovat se podmínkám, změnám

Klíčové kompetence:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Očekávané výstupy:

- seznamování se s profesemi ze světa kultury a umění
- uvědomování si svého chování a zodpovědnosti za ně
- obohacování slovní zásoby a rozvíjení samostatného a srozumitelného slovního projevu
- vymýšlení jednoduchých homonym, synonym a antonym
- rozvíjení představivosti a fantazie při estetických činnostech
- zabývání se matematickými představami

- procvičování koordinace ruka – oko, pozornosti a postřehu
- vyjadřování svých pocitů pantomimou, kresbou, slovy,
- vyjadřování hudby a jejího obsahu pohybem
- používání vhodného tónu při přednesu
- rozeznávání dobra a zla, rozvíjení schopnosti vyjádřit je slovy
- seznamování se s důležitými budovami a místy ve městě
- uvědomování si rozdílů mezi mateřskou školou a povinným vzděláváním
- vyprávění zážitků
- tvoření rýmů
- projevování zájmu o knihy a časopisy
- provádění konkrétních manipulací s materiálem
- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů (barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky...)

6.1.8 HURÁ NA PRÁZDNINY

Charakteristika tematického bloku:

změny v přírodě, sporty, bezpečnost, květiny, moře a život v něm, koloběh vody v přírodě, hmyz, plodiny, rozloučení s předškoláky - opakování dovedností

Dílčí vzdělávací cíle:

- vytváření zdravých životních návyků a postojů, jako základ zdravého životního stylu
- rozvíjet zájem o psanou podobu jazyka, další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- rozvoj a kultivace paměti, představivosti a fantazie, tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojit si relativní citovou samostatnost, získání sebedůvěry, sebevědomí
- ochraňovat osobní soukromí a své bezpečí, bezpečné prostředí
- vytvářet základní kulturní a společenské postoje, prosociální postoje
- rozvoj pocitu sounáležitosti s přírodou, rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- vytvářet povědomí o existenci ostatních kultur a národností osvojení věku přiměřených praktických dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky, fyzická zdatnost, koordinace ruky a oka
- rozvoj dovedností, které předcházejí čtení a psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka, grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- vytvářet základy pro práci s informacemi, osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkcích (abeceda, čísla)
- získání schopnosti řídit chování vůlí a ovlivňovat vlastní situaci, rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, aktivně se přizpůsobit, zvládat změny
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se přirozenému vývoji a běžným změnám
- poznávání jiných kultur a národností

Klíčové kompetence:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou, dokáže se bránit projevům násilí, ponižování a ubližování jiného dítěte
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Očekávané výstupy:

- rozšiřování a obohacování slovní zásoby
- užívání nových pojmů při dialogu i monologu
- vedení rozhovoru a slovní charakteristika jarního období
- seznamování se s některými profesemi
- rozvíjení jemné motoriky ruky při práci s plastelínou a grafomotorických cvičeních
- upevňování propedeutiky psaní
- seznamování se s novými písněmi a texty s danou tematikou
- spolupráce s ostatními ve skupině
- vnímání přání druhých
- dodržování rytmu a dynamiky při zpěvu písní sólově i ve skupině
- grafické znázornění melodie sestupné a vzestupné
- grafické ztvárnění postavy v pohybu
- vyjadřování obsahu gesty a pohybem / pantomima /
- zdokonalování pohybových dovedností
- dodržování dohodnutých pravidel
- ztvárnění hudby pohybem
- posilování schopnosti bránit se projevům násilí, ponižování a zesměšňování
- přímé pozorování a poznávání přírodních jevů
- upevňování znalostí geometrických tvarů, barev, pojmů před, za, první, poslední, ...
- třídění podle daného kritéria
- řešení problémů
- hledání a poznávání hlásek na začátku slova, na konci slova

- souvislé a smysluplné vyjadřování při vyprávění a rozhovorech
- seznamování se s novými pojmy
- rozvíjení zrakové a sluchové diference
- rozvíjení logického myšlení
- nalézání nových řešení
- vyjadřování představivosti a fantazie v tvořivých činnostech – konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických
- uvědomění si příjemných i nepříjemných pocitů
- uvědomění si základního modelu rodiny
- uvědomění si identity sebe sama a své odlišnosti od ostatních
- pochopení potřeby práce, odpočinku i zábavy

6.2 VZDĚLÁVACÍ OBSAH MŠ TYLOVA

*Sluníčko rádo čaruje,
barvami svět maluje.
Vejdeme do školky za vrátka,
začíná barevná pohádka.*

Vzdělávací obsah MŠ Tylova je součástí Školního vzdělávacího programu „Náš svět“ a je zpracován tak, aby umožňoval dítěti vnímat svět v jeho přirozených souvislostech a získávat tak reálnější pohled na svět a aktivní postoj k němu.

V následujícím vzdělávacím obsahu jsou stanoveny tematické bloky a podtémata. Tematické bloky jsou pro učitelku závazné. Podtémata závazná nejsou. K jednotlivým podtématům jsou z RVP PV přiřazeny dílčí vzdělávací cíle, klíčové kompetence a očekávané výstupy.

Pro vlastní výchovně vzdělávací činnost ve třídě zpracovává učitelka tzv. Třídní vzdělávací program (TVP). Zpracovává ho tak, že si na určité období (delší časový úsek) samostatně zvolí tematický blok. Dále si na kratší časový úspěch volí jednotlivá podtémata nebo je vytváří podtémata vlastní. Může rovněž použít již přiřazené dílčí vzdělávací cíle, klíčové kompetence a očekávané výstupy nebo si je může z RVP PV stanovit sama.

Vždy musí být dodržena zásada, že každý tematický blok či podtéma musí mít stanoveny dílčí vzdělávací cíle ze všech 5 vzdělávacích oblastí (z RVP PV). Ke stanoveným podtématům pak učitelka zpracovává nabídku činností. Nabídka činností zohledňuje věk a individuálních potřeby dětí ve třídě.

Vzdělávací obsah MŠ Tylova si klade za cíl dosáhnout u dětí ukončujících docházku do mateřské školy tzv. výstupy – klíčové kompetence stanovené v RVP PV, které v současném vzdělávání představují cílovou kategorii.

Tematické bloky MŠ Tylova:

1. VÍTÁME TĚ VE ŠKOLCE
2. BARVY KOLEM NÁS
3. DĚTI, POZOR ČERVENÁ
4. ADVENT A VÁNOCE
5. ZIMA
6. MODRÁ PLANETA ZEMĚ
7. JARO
8. LÉTO

6.2.1 TÉMATICKÝ BLOK: VÍTÁME TĚ VE ŠKOLCE**Charakteristika (cíle, záměry) bloku: „VÍTÁME TĚ VE ŠKOLCE“****Podtéma:**

- **Výlet po třídě -moji kamarádi:** adaptace, jména, značky, maskot třídy, vzpomínky na prázdniny, kresba sebe sama, prostředí, hračky, prostorové vztahy, kdo pracuje v MŠ, tvary, barvy
- **S radostí jde všechno lépe:** mezilidské vztahy, vztah k přírodě, vandalismus, protidrogová prevence, cizí člověk, protiklady chování
- **Co děláme celý den:** časové představy, dny v týdnu, volný čas, předměty denní potřeby

Klíčové kompetence: „VÍTÁME TĚ VE ŠKOLCE“

- 2. získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- 14. chápe, že vyhybat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- 19. v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- 28. napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- 41. spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

Dílčí vzdělávací cíle: „VÍTÁME TĚ VE ŠKOLCE“

- 5. osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- 10. rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- 13. rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- 19. získání relativní citové samostatnosti
- 25. seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- 27. posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- 33. rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přínáležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- 40. seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

Očekávané výstupy: „VÍTÁME TĚ VE ŠKOLCE“

9. zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklid. práce, práce na zahradě apod.)

16. pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno

48. odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory

69. chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené

71. spolupracovat s ostatními

77. uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i dětmi (zdravit známe děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)

85. chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí

93. zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)

94. uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

6.2.2 TÉMATICKÝ BLOK: BARVY KOLEM NÁS**Charakteristika (cíle, záměry) bloku: „BARVY KOLEM NÁS“****Podtéma:**

- **Co se děje kolem nás:** znaky podzimu, ovoce a zelenina, květiny, stromy, keře, plody, tvoření z přírodnin, kámen, písek, zemina
- **Malíř a jeho barvy**
- **Barevný svět kolem nás:** Není drak jako drak: materiály, tvary, zhotovení a pouštění draků, barvy, homonyma
- Co si oblékáme: obuv, oděv, barvy, velikosti
- Na návštěvě v lese: lesní zvířata, příprava na zimu, odlet ptactva

Klíčové kompetence: „BARVY KOLEM NÁS“

4. klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

10. problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost

21. průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

24. samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej

39. chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky

Dílčí vzdělávací cíle: „BARVY KOLEM NÁS“

- 3. rozvoj a užívání všech smyslů
- 9. rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluv. projevu, vyjadřování)
- 23. rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- 30. rozvoj kooperativních dovedností
- 39. rozvoj společenského i estetického vkusu
- 43. pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Očekávané výstupy: „BARVY KOLEM NÁS“

- 1. zachovávat správné držení těla
- 5. ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- 6. vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluch. rozlišovat zvuky a tóny, zrak. rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- 7. ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou
- 21. formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- 39. zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- 41. postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- 45. řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- 52. vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- 82. adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- 90. zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- 95. osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- 99. porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- 101. rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

6.2.3 TÉMATICKÝ BLOK: DĚTI, POZOR ČERVENÁ

Charakteristika (cíle, záměry) bloku: „DĚTI, POZOR ČERVENÁ“

Podtéma:

- **Co mi řekl semafor** : vpravo, vlevo, dopravní značky, předpisy, přecházení vozovky, tvary, barvy
- **Jedeme na výlet** : dopravní prostředky, technická vozidla, co jezdí, létá, pluje

Klíčové kompetence: „DĚTI, POZOR ČERVENÁ“

- 7. pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí
- 11. při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- 16. ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- 26. dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- 40. má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

Dílčí vzdělávací cíle: „DĚTI, POZOR ČERVENÁ“

- 8. vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- 9. rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluva, projev, vyjadřování)
- 18. poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- 31. ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- 32. poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- 41. vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Očekávané výstupy: „DĚTI, POZOR ČERVENÁ“

- 3. koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- 30. rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- 37. poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- 40. vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení
- 49. uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- 58. zorganizovat hru
- 63. zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizaci apod.)

68. uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
76. chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
88. zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, s předměty denní potřeby, s knížkami, s penězi ap.
98. všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
92. orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
96. mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

6.2.4 TÉMATICKÝ BLOK: ADVENT A VÁNOCE

Charakteristika (cíle, záměry) bloku: „ADVENT A VÁNOCE“

Podtéma:

- **My se čerta nebojíme:** čert a Mikuláš, adventní zvyky, dobro a zlo, velikosti, jižní ovoce
- **Pomocníci v domácnosti:** místnosti v bytě, prostorové vztahy, význam vzájemné pomoci, el. přístroje
- **Chystáme se na pečení:** nákupy – kategorizace, nádobí, suroviny pro přípravu pokrmů, pečení cukroví
- **Těšíme se na Vánoce:** čas rodinné pohody, dárků a přání, struktura rodiny, citové vazby, vánoční koledy, vánoční besídka

Klíčové kompetence: „ADVENT A VÁNOCE“

3. má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
15. nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
18. domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
31. je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
35. odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem

Dílčí vzdělávací cíle: „ADVENT A VÁNOCE“

2. rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
10. rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
21. rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
22. rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
29. rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

33. rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
40. seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

Očekávané výstupy: „ADVENT A VÁNOCE“

12. mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
15. správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
24. sledovat a vyprávět příběh, pohádku
47. vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
59. uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
60. prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých os. přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
67. odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
97. vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

6.2.5 TÉMATICKÝ BLOK: ZIMA

Charakteristika (cíle, záměry) bloku: „ZIMA“

Podtéma:

- **Zima kolem nás:** počasí, příroda, změny skupenství vody, ptáci – péče o ně, prostorová orientace, labyrinty
- **Zimní sněhová dobrodružství:** jak se oblékáme(druhy, barvy) a sportujeme v zimě, nebezpečí úrazu
- **Jaké je to u lékaře:** části lidského těla, hygiena, otužování, pravá – levá, návštěva u lékaře – jméno, příjmení, adresa
- **Jsme už velcí školáci:** zápis do ZŠ, nacionály své, rodičů – jejich povolání, ověření znalostí soutěžemi, kvízy
- **Svět pohádek :** dobro a zlo, láska ke knize, rozlišení próza – poezie, tvoření rýmů, analytická práce se slovy, tvořivá dramatizace, zacházení s loutkou, zhotovení masek – karneval
- **Svět dospělých:** povolání, význam práce, vzájemná spolupráce, nářadí a materiály
- **My jsme malí muzikanti :** hudební nástroje, rytmické a instrumentální doprovody, návštěva v ZUŠ

Klíčové kompetence: „ZIMA“

1. soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
12. zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
20. ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

- 25. uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- 37. má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých

Dílčí vzdělávací cíle: „ZIMA“

- 8. vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého živ. stylu
- 11. osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- 15. rozvoj zájmu o učení
- 16. osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)

Očekávané výstupy: „ZIMA“

- 2. vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- 8. zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- 14. zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- 17. vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- 23. naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- 27. sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- 32. poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- 33. poznat napsané své jméno
- 35. vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- 42. chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- 51. ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- 55. prožívat radost ze zvládnutého a poznání
- 65. porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- 86. dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- 102. pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

6.2.6 TÉMATICKÝ BLOK: MODRÁ PLANETA ZEMĚ

Charakteristika (cíle, záměry) bloku: „MODRÁ PLANETA ZEMĚ“

Podtéma:

- **Naše Země je kulatá:** vesmír a časové představy
- **Kde asi bydlím:** města, vesnice, hlavní město, státní vlajka, hymna, Ostrava – adresa, obchody, pošta, zdravotní středisko na sídlišti, exkurze – hasiči
- **Co to je doma:** struktura rodiny – vzájemné příbuzenské vztahy, cizí člověk náš dům a byt – prostorové vztahy, kdo co dělá – postavení matky v rodině – svátek matek
- **Děti mají svátek:** význam přátelství, děti různých národností, oslava MDD, olympiáda, zdravá soutěživost – umět přijmout porážku

Klíčové kompetence: „MODRÁ PLANETA ZEMĚ“

- 7. pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí
- 11. při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- 16. ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- 26. dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- 40. má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

Dílčí vzdělávací cíle: „MODRÁ PLANETA ZEMĚ“

- 8. vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého živ. stylu
- 9. rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluv. projevu, vyjadřování)
- 18. poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- 31. ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- 32. poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- 41. vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Očekávané výstupy: „MODRÁ PLANETA ZEMĚ“

- 3. koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- 30. rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- 37. poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- 40. vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
- 49. uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- 58. zorganizovat hru
- 63. zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizaci apod.)

68. uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
76. chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
88. zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, s předměty denní potřeby, s knížkami, s penězi ap.
98. všimnout si změn a dění v nejbližším okolí
92. orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
96. mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

6.2.7 TÉMATICKÝ BLOK: JARO

Charakteristika (cíle, záměry) integrovaného bloku „JARO“

Podtéma:

- **Příroda se probouzí** : počasí, příroda, významové kategorie: patří-nepatří
- **Návštěva na dvorečku**: domácí zvířata, jejich užitek, mláďata
- **Čas malých zahradníků**: jarní květiny, pracovní nástroje a nářadí, klíčení semen, rychlení větviček, kladný vztah k přírodě
- **Svátky jara**: velikonoční tradice, výroba kraslic a velikonočních ozdob
- **Máme rádi ovoce a zeleninu** :kategorizace, poznávání druhů dle smyslů

Klíčové kompetence: „JARO“

5. učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

9. řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého

23. ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

27. ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídí, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

33. svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat

43. ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Dílčí vzdělávací cíle: „JARO“

2. rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí

9. rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluv. projevu, vyjadřování)

17. vytváření základů pro práci s informacemi

30. rozvoj kooperativních dovedností

36. seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si zákl. poznatků o prostředí, v němž dítě žije

44. osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Očekávané výstupy: „JARO“

7. ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou,

44. naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit

46. nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným

64. navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho

83. vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)

6.2.8 TÉMATICKÝ BLOK: LÉTO

Charakteristika (cíle, záměry) bloku: „LÉTO“

Podtéma:

- **Co se děje v trávě:** pole, louka, hmyz, plodiny – užitek, květiny
- **V ZOO :**druhy exotických zvířat, péče o ně, třídění – domácí, lesní, exotické
- **U vody:** koloběh vody v přírodě, moře, vodní živočichové
- **Léto je tady:** změny v přírodě, květiny, plody, srovnání ročních dob
- **Těšíme se na prázdniny :** sporty, cestování – bezpečnost, rozloučení s předškoláky

Klíčové kompetence: „LÉTO“

7. pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

15. nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

22. dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

25. uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

34. dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky

36. chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá

Dílčí vzdělávací cíle: „LÉTO“

4. rozvoj fyzické i psychické zdatnosti

15. vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení

24. získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

28. vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

37. vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností

42. poznávání jiných kultur

47. vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Očekávané výstupy: „LÉTO“

20. porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)

27. sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech

28. utvořit jednoduchý rým

34. projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

54. přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit své osobní úspěchy

72. dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla

73. respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.

72. dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla

89. vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramat. či hud. představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)

6.3 VZDĚLÁVACÍ OBSAH MŠ U ZÁMKU

Vzdělávací obsah MŠ U Zámku je součástí Školního vzdělávacího programu „Náš svět“. Je zpracován tak, aby dítě mělo možnost vnímat svět v jeho přirozených souvislostech a získávat tak reálný pohled na svět a vše kolem sebe.

Vzdělávací obsah - tematické bloky - jsou pro učitelky závazné. Samy si pak v TVP stanoví svá vlastní podtémata, kterými daný blok - korálek - budou plnit. K nim přiřazují dílčí vzdělávací cíle, klíčové kompetence a konkretizované očekávané výstupy z nabídky ŠVP ze všech 5 vzdělávacích oblastí. K podtématům zpracovávají pedagogové nabídku činností.

Při zpracování plánu činností dbají na vyvážený poměr motorických, kognitivních a estetických činností s důrazem na rozvoj osobnostně sociálních a morálních vlastností a dovedností tak, aby působení bylo komplexní. Forma přípravy a volba metod je v kompetenci učitelky MŠ.

Jednotlivé tematické bloky i podtémata spojují pedagogové vhodnou motivací. Jejich plnění není časově omezené – řídí se zájmem dětí.

Svou práci průběžně hodnotí dle evaluačního plánu školy. Na základě těchto výsledků lze tento dokument operativně dotvářet.

Součástí je Školní preventivní program (bezpečnost, prevence sociopatologických jevů, ekologické cítění, dopravní prevence, zdravý životní styl), který prolíná celým školním rokem a lze jej průběžně zařazovat do témat – viz příloha ŠVP.

TÉMATICKÉ BLOKY MŠ U ZÁMKU**1. Máme nové kamarády - červená**

- Už chodím do MŠ
- Třída plná kamarádů
- Můj den doma a v MŠ

2. Barevný podzim - podzimní bary

- Je tu podzim
- Dračí létání
- Podzim v dětském šatníku
- Kouzlo lesa

3. Modré vánoce - modrá

- Přijde Mikuláš
- Pomáháme doma
- Vánoce přicházejí
- Povánoční čas

4. Bílá zima - bílá

- Už je tady zima
- Hry se sněhem, sportování
- Co dělají zvířátka
- Chystáme se do školy (zápis – starší děti)
- Až já budu velký – velká

5. Pohádky plné barev – duhové barvy

- Na návštěvě v pohádce
- Barevný svět karnevalu
- Já jsem muzikant ...

6. Zelené jaro - zelená

- Čas probuzení, jaro je tady
- U babičky na dvorku
- Od semínka ...
- Svátky jara

7. Všechno kolem nás – růžové

- Vesmír a čas
- Naše země
- Maminky mají svátek
- U nás doma
- Co jezdí, létá, pluje
- Co mi řekl semafor
- Slavíme svátek dětí

8. Brzy budou prázdniny - žluté

- Ze života hmyzu
- V Zoo
- U vody
- Léto je tady

6.3.1 TÉMATICKÝ BLOK: „Máme nové kamarády“

Charakteristika tematické části: Už chodím do MŠ

Adaptace, jména kamarádů, označení třídy, moje značka, autoportrét, zaměstnanci MŠ, prostředí MŠ

Klíčové kompetence:

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- domlouvá se gesty i slovy rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu a funkci
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

Očekávané výstupy:

- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé

Charakteristika tematické části: Třída plná kamarádů

Vztahy mezi dětmi, mezilidské vztahy, kladný přístup k hračkám a vybavení, protiklady chování

Klíčové kompetence:

- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost

- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat, chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Dílní vzdělávací cíle:

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů k druhým lidem
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- poznávání jiných kultur

Očekávané výstupy:

- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- přirozeně a bez zábrán komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, budově MŠ, blízkém okolí)

Charakteristika tematické části: Můj den doma a v MŠ

Časové představy a pojmy, předměty denní potřeby, hygienické návyky, sebeobsluha a stolování, dny v týdnu, jak trávím volný čas

Klíčové kompetence:

- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění za úspěch, ale také za snahu
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Dílní vzdělávací cíle:

- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)

- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- získání relativní citové samostatnosti
- seznamování se světem lidí, kultury, umění, osvojení si základních poznatků o protřídí, v němž dítě žije

Očekávané výstupy:

- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- rozhodovat o svých činnostech
- spolupracovat s ostatními
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

6.3.2 TÉMATICKÝ BLOK: „Barevný podzim“

Charakteristika tematické části: Je tu podzim

Znaky podzimu, jeho plody, květiny, ovoce a zelenina, přírodniny, změny počasí, ochrana zdraví – prevence, roční období

Klíčové kompetence:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva a aktivní zájem
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem

Dílní vzdělávací cíle:

- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách

Očekávané výstupy:

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- zorganizovat hru
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, jiných materiálů, z přírodnin
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

Charakteristika tematické části: Dračí létání

Materiály, barvy, tvary, výroba a pouštění draků

Klíčové kompetence:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady), využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- chápe, že se o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojení si věku přiměřených praktických činností
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Očekávané výstupy:

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)

- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý-jak svět přírody, tak svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.

Charakteristika tematické části: Podzim v dětském šatníku

Oděv, obuv, velikosti, barvy, doplňky (deštník, ...), části lidského těla

Klíčové kompetence:

- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedou k cíli), a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky

Dílčí vzdělávací cíle:

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňování vlastní situaci
- rozvoj kooperativních dovedností
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před nebezpečnými vlivy

Očekávané výstupy:

- pojmenovat části lidského těla, některé orgány (včetně pohl.), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji (narození, růst těla-jeho proměny), znát zákl. pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, s předměty denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- všímat si změn a dění v nejbližším okolí

Charakteristika tematické části: Kouzlo lesa

Lesní zvířata, příprava na zimu, odlet ptáků, stromy, keře, plody

Klíčové kompetence:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí ve kterém žije

- řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon apod.)
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Očekávané výstupy:

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- projevovat zájem o knihy, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat nápady
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- vnímat, co si druhý přeje nebo potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout pomoc)
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- všimát si změn a dění v nejbližším okolí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát na pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

6.3.3 TÉMATICKÝ BLOK: „Modré vánoce“

Charakteristika tematické části: Přijde Mikuláš

Adventní zvyky – Barbora (rychlení větvíček), čert a Mikuláš, dobro a zlo

Klíčové kompetence:

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva a zájem
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřený aktuálnímu dění

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování prosociálního chování k ostatním lidem (v rodině, v MŠ, v dětské herní skupině)
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Očekávané výstupy:

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí

Charakteristika tematické části: Pomáháme doma

Prostorové vztahy, vzájemná pomoc, úklid, nákupy, pečení, suroviny, další potraviny, pomocníci v domácnosti (elektrické přístroje), pomoc při výzdobě třídy

Klíčové kompetence:

- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- získání relativní citové samostatnosti
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti)
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

Očekávané výstupy:

- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- spolupracovat s ostatními

Charakteristika tematické části: Vánoce přicházejí

Rodina, citové vazby, výroba dárků a přání, obdarování, vánoční koledy, vánoční pohoda, posezení u vánočního stromečku, ochutnávka cukroví a ovoce

Klíčové kompetence:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí ve kterém žije
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet a city plně prožívat
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v MŠ, v dětské herní skupině apod.)
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Očekávané výstupy:

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, grafickým, výtvarným např. s tužkami, barvami, nůžkami papírem, modelovací hmotou
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně naslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)

Charakteristika tematické části: Povánoční čas

Novoroční veselice – sdělování zážitků, zhodnocení dárků, den Tříkrálový – výroba korun K+M+B, koledy

Klíčové kompetence:

- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřený aktuálnímu dění

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj užívání všech smyslů
- rozvoj řečových schopností jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností

Očekávané výstupy:

- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizaci apod.)

6.3.4 CHARAKTERISTIKA BLOKU: „Bílá zima“**Charakteristika tematické části: Už je tady zima**

Znaky zimy, příroda v zimě, počasí, pokusy se sněhem a ledem, prostorová orientace

Klíčové kompetence:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých znaků a symbolů
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní originální nápady), využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Očekávané výstupy:

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu
- domluvit se slovy i gesty
- sledovat očima zleva doprava

- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- rozhodovat o svých činnostech
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí

Charakteristika tematické části: Hry se sněhem, sportování

Druhy zimních sportů, oblékání, zdraví, otužování, lidské tělo, bezpečnost

Klíčové kompetence:

- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- v běžných situacích komunikuje bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společenských činnostech se domlouvá a spolupracuje, v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku, je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na své zdraví a bezpečné prostředí (přírodní i společenské)

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- získání relativní citové samostatnosti
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými i dospělými
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Očekávané výstupy:

- zachovávat správné držení těla
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými lidmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, budově MŠ, blízkém okolí)

Charakteristika tematické části: Co dělají zvířátka

Pozorování, vyhledávání stop, péče o zvěř, pomoc lidí, labyrinty

Klíčové kompetence:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí ve kterém žije
- řeší problémy, na které stačí, známé a opakující situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřený aktuálnímu dění

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Očekávané výstupy:

- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat nápady
- být citlivý ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spolupřispívat k pohodě prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Charakteristika tematické části: Chystáme se do školy

Zápis do ZŠ – znalost jména, příjmení, adresy, data narození, geometrických tvarů, barev, pravá – levá, básně, písně ... **starší děti**

Orientace v prostoru, seznámení s geometrickými tvary**mladší děti**

Klíčové kompetence:

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů, pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práce i úsilí druhých

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v MŠ, v dětské herní skupině)
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Očekávané výstupy:

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou)
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- poznat některá písmena a číslice
- poznat napsané své jméno
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, budově MŠ, blízkém okolí)

Charakteristika tematické části: Až já budu velký – velká

Práce dospělých, a její význam, stroje, náradí, materiály

Klíčové kompetence:

- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedou k cíli), a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojení si věku přiměřených praktických činností
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- rozvoj kooperativních dovedností
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

Očekávané výstupy:

- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit je po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma

- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v MŠ, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí

6.3.5 CHARAKTERISTIKA BLOKU: „Pohádky plné barev“

Charakteristika tematické části: Na návštěvě v pohádce

Zacházení s knihou, próza, poezie, dramatizace, improvizace s loutkou

Klíčové kompetence:

- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale i za snahu
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými)
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat

Dílčí vzdělávací cíle:

- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od běžných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- rozvoj interaktivních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Očekávané výstupy:

- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
- utvořit jednoduchý rým
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film

Charakteristika tematické části: Barevný svět karnevalu

Výzdoba třídy, výroba masek, maškarní rej

Klíčové kompetence:

- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci

- spolupodílí se na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřený aktuálnímu dění

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky) koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, citění a prožívání
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si zákl. poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Očekávané výstupy:

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizaci apod.)
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)

Charakteristika tematické části: Já jsem muzikant

Hudební nástroje, rytmické a instrumentální doprovody a různé hudební styly

Klíčové kompetence:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody, i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabší stránky

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj užívání všech smyslů
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- rozvoj a kultivace mravního a estetického vnímání, citění a prožívání
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- poznávání jiných kultur

Očekávané výstupy:

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizaci apod.
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

6.3.7 CHARAKTERISTIKA BLOKU: „Je tady jaro“**Charakteristika tematické části: Čas probuzení, jaro je tady**

Počasí, změny v přírodě

Klíčové kompetence:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- spolupodílí se na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim

Dílčí vzdělávací cíle:

- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základ zdravého životního stylu
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájmu, radosti z objevování apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Očekávané výstupy:

- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhadovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíly, charakteristické rysy předmětům či jevům a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného

- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v MŠ
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

Charakteristika tematické části: U babičky na dvorku

Domácí zvířata, mláďata, užitek, péče o ně

Klíčové kompetence:

- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady), využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii představivost
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný rozhovor
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody druhých
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

Očekávané výstupy:

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušeností k učení
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

Charakteristika tematické části: Od semínka k ...

Pokusy s přírodou, klíčení semen, jarní květiny, zelenina, pracovní nástroje

Klíčové kompetence:

- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou, dokáže mezi nimi volit
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práce i úsilí druhých
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Očekávané výstupy:

- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním nářadím a náčiním, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat nápady
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

Charakteristika tematické části: Svátky jara

Velikonoční tradice, přání, ozdoby

Klíčové kompetence:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé známky

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit

- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v MŠ, v dětské herní skupině apod.)
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije

Očekávané výstupy:

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou)
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit s papíru a vyrábět z různých materiálů, z přírodnin aj.)

6.3.8 CHARAKTERISTIKA BLOKU: „Všechno kolem nás“

Charakteristika tematické části: Vesmír a čas

Země, vesmír, planety, slunce, měsíc, hvězdy, globus

Klíčové kompetence:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
- spolupodílí se na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat

Dílní vzdělávací cíle:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Očekávané výstupy:

- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)

- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

Charakteristika tematické části: Naše země

Město, vesnice, hlavní město, státní vlajka, hymna, naše město, významné budovy

Klíčové kompetence:

- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojení si věku přiměřených praktických činností
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

Očekávané výstupy:

- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, budově MŠ, blízkém okolí)
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádku a škod, upozornit na ně

Charakteristika tematické části: Maminky mají svátek

Postavení matky v rodině, svátek matek

Klíčové kompetence:

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- má smysl pro povinnost ve hře, v práci i učení, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, váží si práce i úsilí druhých

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- získání relativní citové samostatnosti
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách

Očekávané výstupy:

- koordinovat lokomoci a další polohy pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- ovládat dechové svalstvo sladit pohyb se zpěvem
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- naučit se krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si je zapamatovat a vybavit
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat

Charakteristika tematické části: U nás doma

Rodina – příbuzenské vztahy, náš dům a byt, cizí člověk, prostorové vztahy, velký – malý, kdo co dělá - pracovní profese

Klíčové kompetence:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- v běžných situacích komunikuje bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je nepříjemná, umí odmítnout
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat

Dílčí vzdělávací cíle:

- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- posilování prosocionálního chování ve vztahu k ostatním lidem (rodině, v MŠ, v dětské herní skupině)

Očekávané výstupy:

- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho

Charakteristika tematické části: Co jezdí, létá, pluje

Dopravní prostředky, technická vozidla, čím cestujeme

Klíčové kompetence:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj fyzické a psychické zdatnosti
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Očekávané výstupy:

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- spolupracovat s ostatními

Charakteristika tematické části: Co mi řekl semafor

Barvy semaforu, vpravo – vlevo, tvary, dopravní značky, předpisy

Klíčové kompetence:

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti, postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady), využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- dovede využít informační a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika apod.)
- spolupodílí se na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim

Dílčí vzdělávací cíle:

- uvědomění si vlastního těla
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

Očekávané výstupy:

- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientaci a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci

- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první poslední apod.)

Charakteristika tematické části: Slavíme svátek dětí

Význam přátelství, národy světa, mezilidské vztahy, zdravá soutěživost, Den dětí

Klíčové kompetence:

- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými, chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ví, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit, má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat, chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Dílčí vzdělávací cíle:

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- poznávání jiných kultur

Očekávané výstupy:

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka obsah, ptát se)
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti

6.3.9 CHARAKTERISTIKA BLOKU: „Brzy budou prázdniny“

Charakteristika tematické části: Ze života hmyzu

Užitek, nebezpečí

Klíčové kompetence:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej

- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody, i pohody prostředí
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Očekávané výstupy:

- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit pro pomoc)

Charakteristika tematické části: V Zoo

Exotická zvířata, původ, kde žijí, péče o ně

Klíčové kompetence:

- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky

Dílčí vzdělávací cíle:

- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy prožitky vyjádřit
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Očekávané výstupy:

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné pohyby v různém prostředí
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

Charakteristika tematické části: U vody

Koloběh vody, pokusy, pevnina, ostrov, vodní živočichové

Klíčové kompetence:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislosti, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- učí se nejen spontánně, ale také vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje, při zadané práci dokončí, co započalo, dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivněji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Dílčí vzdělávací cíle:

- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Očekávané výstupy:

- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
- být citlivé k ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i MŠ

Charakteristika tematické části: Léto je tady

Změny v přírodě, výlety, prázdniny – bezpečnost, rozloučení s předškoláky

Klíčové kompetence:

- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout

Dílčí vzdělávací cíle:

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení, psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Očekávané výstupy:

- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)
- uvědomovat si své možnosti a limity (své silné a slabé stránky)
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit své osobní úspěchy
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)

6.4 VZDĚLÁVACÍ OBSAH MŠ TARNAVOVA

Vzdělávací obsah MŠ Tarnavova je součástí Školního vzdělávacího programu „Náš svět“, který je tvořen v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání, s dlouhodobou koncepcí školy a v souladu s Pracovním plánem školy.

Vzdělávací obsah je výchozím dokumentem pedagogů při zpracování Třídních vzdělávacích programů – třídních kurikul (dále TVP).

Hlavním záměrem pedagogů při tvorbě TVP je to, aby způsob vzdělávání, jeho obsah a metody práce maximálně respektovaly vývojové, fyziologické, emocionální, sociální potřeby dětí.

Následující vzdělávací obsah - tematické bloky - jsou pro učitelky závazné. Samy si pak v TVP stanoví svá vlastní podtémata, kterými daný blok - korálek - budou plnit. K vlastním podtématům vytvářejí pedagogové nabídku činností, při které přihlížejí k věku dětí a individuálním zvláštnostem dětí tak, aby každý tematický blok či podtéma obsahovalo všech 5 vzdělávacích oblastí.

Nabídka edukačních činností a podnětů musí bezprostředně souviset s přirozeným životem a s konkrétním prostředím dětí - situace z reálného světa, který děti obklopuje. Edukační činnosti by měly děti stimulovat, vést k aktivnímu přístupu, učit děti prověřovat a hodnotit své síly, soustředěně pozorovat, zaměřovat volní úsilí k určitému výkonu a využívat tvořivě pozitivní přístup k řešení úkolů, které děti čekají v počátečním vzdělávání (nástup dětí k základnímu vzdělávání).

Není vhodné plánovat dopředu, je nutné posoudit, zhodnotit, co je třeba procvičit z předcházejících období. Pedagog musí mít představu o cílech (čeho chce dosáhnout). Je nutné postupovat od blízkého ke vzdálenému, od jednoduchého ke složitějšímu.... Ke správnému postupu, posunu pedagoga ve vzdělávací práci slouží řada forem evaluačních činností - viz Plán evaluace školy.

Při edukaci dětí dochází k vzájemnému propojování a prolínání, k aktuálním změnám stanovených dílčích vzdělávacích cílů (ale často také stanovených klíčových kompetencí). Dílčí vzdělávací cíle vyjadřují, co by měl pedagog v průběhu

předškolní edukace sledovat, co by měl u dítěte podporovat. Stanovení dílčích vzdělávacích cílů je proměnné, variabilní s přihlédnutím k výsledkům dětí v edukačních činnostech, s ohledem na věk, osobnost, individualitu dítěte, ale také skupiny dětí, s níž pedagog pracuje.

Společným působením s dětmi se pokusíme navázat aktivní vztah s rodiči, budeme se snažit vzbudit jejich větší zájem o dění v mateřské škole, aby se více zapojili do aktivit pořádaných mateřskou školou, podíleli se na jejich organizaci.

Nadále budeme pokračovat ve vytváření estetického prostředí, pokusíme se o další materiální, didaktické i estetické vybavení mateřské školy.

V rámci prevence před sociálně patologickými jevy máme zpracován Školní preventivní program.

TEMATICKÉ BLOKY MŠ TARNAVOVA

1. Moje mateřská škola a kamarádi
2. Sklízíme plody podzimu, padá listí
3. Advent - doba sváteční
4. Paní Zima čaruje
5. Svět okolo nás
6. Jak se rodí jaro
7. Když všechno kvete a voní
8. Co už umím, co už znám

6.4.1 Moje mateřská škola a kamarádi

Charakteristika tematického bloku:

Adaptace, seznámení s novým, neznámým prostředím, s vrstevníky, personálem školy, vzájemná komunikace, mezilidské vztahy, pravidla společného soužití mezi vrstevníky, seznámení s bezpečným chováním, ochrana zdraví vlastního i druhých, kontaktní hry, exkurze do prostor a okolí mateřské školy, společenské hry apod...

Dílčí vzdělávací cíle: (co pedagog u dítěte podporuje)

2. rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
3. rozvoj a užívání všech smyslů
9. rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
10. rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
14. posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
18. poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
19. získání relativní citové samostatnosti

25. seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
26. osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
27. posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
32. poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
36. seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
40. seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

Klíčové kompetence:

2. získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
3. má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
6. odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
9. řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
16. ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
19. v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
24. samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
26. dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
28. napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
32. chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování
38. zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
40. má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
41. spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
44. dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předšk. období zpravidla dokáže)

1. zachovávat správné držení těla
2. zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)

6. vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
8. zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
9. zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
14. zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami
18. vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
33. poznat napsané své jméno
37. poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
43. chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
48. odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
54. přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
57. respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
60. prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
64. navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
70. uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
72. dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
73. respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
77. uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
80. začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
82. adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody

84. utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
92. orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
96. mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

6.4.2 Sklízíme plody podzimu, padá listí

Charakteristika tematického bloku:

Elementární poznatky o světě přírody - znaky podzimu, odlet ptáků, poznávání vegetační období stromů, přímá pozorování, experimenty s přírodninami, změny počasí, základní poznatky o ochraně zdraví, aktivní rozhovory o rozmanitostech a proměnách přírody, okolí, řešení problémových situací na základě nápodoby, bezprostřední zkušenosti - cestou pokusu a omylu apod.

Dílčí vzdělávací cíle: (co pedagog u dítěte podporuje)

1. uvědomění si vlastního těla
4. rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
6. osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
8. vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
12. rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
17. vytváření základů pro práci s informacemi
20. rozvoj schopnosti sebeovládání
29. rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
38. vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
41. vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
45. rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Klíčové kompetence:

1. soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
4. klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
10. problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost

- 17. dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- 22. dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- 34. dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- 35. odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- 43. ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předšk. období zpravidla dokáže)

- 3. koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- 4. vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- 10. pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- 11. rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- 16. pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- 22. učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- 25. popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- 30. rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- 39. zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíly, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- 42. chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- 47. vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- 56. vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- 62. těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání
- 83. vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- 89. vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- 93. zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
- 98. všimnout si změn a dění v nejbližším okolí

6.4.3 Advent – doba sváteční

Charakteristika tematického bloku:

Vzájemná úcta, tolerance, zájem o druhé, mezilidské vztahy, upevňování dětských přátelství, vztahy v rodině, v mateřské škole, smysl pro povinnost ve hře i v práci – výroba dáreků, přání, pečení cukroví, chápání jednoduchých symbolů, orientace v řádu a dění prostředí – vánoční svátky, lidové zvyky a tradice, radost z výsledků vlastního úsilí, práce, sdělování emocionálně nabitých zážitků a dojmů různou formou – výt. , slovním, pohyb. projevem, rozšiřování slovní zásoby

Dílčí vzdělávací cíle: (co pedagog u dítěte podporuje)

3. rozvoj a užívání všech smyslů

10. rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

11. osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

14. posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)

18. poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)

21. rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

22. rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit

23. rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

27. posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)

28. vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)

33. rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

34. rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

37. vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností

Klíčové kompetence:

5. učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům

7. pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

11. při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích

14. chápe, že vyhybat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

20. ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

24. samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej

26. dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost

37. má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých

42. uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předšk. období zpravidla dokáže)

5. ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem

7. ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)

9. zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)

15. správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči

20. porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)

23. naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)

34. projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon

41. postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí

44. naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit

49. uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je

51. ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování

59. uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí

61. být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

63. zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)

68. uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je

69. chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené

81. porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých

85. chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků,

90. zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých

100. mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí

6.4.4 Paní Zima čaruje

Charakteristika tematického bloku:

Odhadnutí vlastních sil, ocenění výkonů druhých, přizpůsobování se daným okolnostem- zimní sporty, pomocné práce – např. při úklidu sněhu apod., řešení jednoduchých situací a problémů – přiměřené a vhodné oblékání vzhledem k počasí, promyšlená péče o ptactvo apod., vnímání elementárních matematických souvislostí a řešení „matematických úloh“ – orientace v prostoru, labyrintu, číselná řada apod.

Dílčí vzdělávací cíle: (co pedagog u dítěte podporuje)

- 2. rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- 5. osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- 7. osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- 8. vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- 12. rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- 30. rozvoj kooperativních dovedností
- 46. rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Klíčové kompetence:

- 3. má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- 8. všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- 9. řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- 11. při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- 12. zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- 15. nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
- 18. domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- 20. ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- 25. uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- 27. ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

31. je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
36. chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
39. chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nešikovnost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předšk. období zpravidla dokáže)

1. zachovávat správné držení těla
12. mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
13. mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
16. pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
17. vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
19. domluvit se slovy i gesty, improvizovat
24. sledovat a vyprávět příběh, pohádku
26. chápat slovní vtip a humor
32. poznat některá písmena a číslice, popř. slova
35. vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
36. záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
42. chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
43. chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
53. uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
58. zorganizovat hru
66. přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
71. spolupracovat s ostatními
75. bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
86. dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
91. vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)
99. porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole

6.4.5 Svět okolo nás

Charakteristika tematického bloku:

Spoluvytváření bezpečného okolí- např. bezpečnost při hrách, soutěžích ..., pravidla společného soužití, zájem a zvědavost o dění kolem, zájem o získávání nových informací – práce s knihou, rozvíjení čtenářské a předmatematické gramotnosti, znalost nejbližšího okolí a orientace v něm, experimentování, objevování symbolů – čísla, písmena ..., záměrnost zapamatování, upřesňování početních představ, užívání čísel, rozvíjení řeč. projevů, vedení dialogů, sdělování prožitků různými prostředky /

Dílčí vzdělávací cíle: (co pedagog u dítěte podporuje)

1. uvědomění si vlastního těla
3. rozvoj a užívání všech smyslů
10. rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
11. osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)
15. vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
16. osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
19. získání relativní citové samostatnosti
24. získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
29. rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
45. rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách

Klíčové kompetence:

1. soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
2. získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
7. pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí
11. při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
12. zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
13. rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
16. ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
21. průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
22. dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

- 26. dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- 29. spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- 33. svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- 37. má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- 43. ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předšk. období zpravidla dokáže)

- 3. koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- 6. vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě,
- 16. pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- 21. formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- 22. učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- 27. sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- 28. utvořit jednoduchý rým
- 31. sledovat očima zleva doprava
- 32. poznat některá písmena a číslice, popř. slova
- 33. poznat napsané své jméno
- 36. záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- 39. zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- 40. vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
- 41. postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- 42. chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- 47. vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- 50. rozhodovat o svých činnostech
- 55. prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- 56. vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- 65. porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- 71. spolupracovat s ostatními
- 78. pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- 82. adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody

97. vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)

6.4.6 Jak se rodí jaro

Charakteristika tematického bloku:

Elementární znalosti o okolním světě, přírodě - znaky jara, zvířata, zahrada, Velikonoce, podílení se na společných rozhodnutích – výroba dáreků, přání k Velikonocům, umět se podřídít, ale i prosadit, zájem o dění v okolí, vzájemná komunikace, uvědomění si, že není jedno v jakém prostředí dítě žije- změny v přírodě, ekologie, úklid zahrady , průběžné rozšiřování slovní zásoby – synonyma, homonyma, antonyma /

Dílčí vzdělávací cíle: (co pedagog u dítěte podporuje)

- 2. rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládání pohybového aparátu a tělesných funkcí
- 3. rozvoj a užívání všech smyslů
- 6. osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- 13. rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- 15. vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- 23. rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- 24. získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci
- 30. rozvoj kooperativních dovedností
- 31. ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými
- 35. vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- 45. rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- 47. vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí

Klíčové kompetence:

- 1. soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- 3. má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- 6. odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- 9. řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- 11. při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- 18. domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- 23. ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

- 30. při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- 36. chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- 38. zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- 40. má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- 42. uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- 44. dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předšk. období zpravidla dokáže)

- 2. zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby
- 6. vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- 7. ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- 11. rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- 27. sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- 28. utvořit jednoduchý rým
- 29. poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- 45. řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- 46. nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- 65. porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- 88. zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
- 102. pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

6.4.7 Když všechno kvete a voní

Charakteristika tematického bloku:

Napodobování modelů chování v rodině a prosociálního chování, mezilidských vztahů ve svém okolí – Den matek, vztahy v rodině, nám.hry, uvědomění si vlastní osobnosti, ukončení nepříjemné komunikace, styku s druhou osobou – umět reagovat při setkání s neznámou osobou, s neznámou látkou, řešit jednoduché dopravní situace – DH“ Jedeme na výlet“(multikulturní výchova), vycházky do okolí, k řece, umět si naplánovat činnosti, hry, organizovat je a třídit /

Dílčí vzdělávací cíle: (co pedagog u dítěte podporuje)

- 3. rozvoj a užívání všech smyslů

5. osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

10. rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

12. rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie

16. osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)

18. poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)

19. získání relativní citové samostatnosti

21. rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

26. osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem

31. ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

38. vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat

39. rozvoj společenského i estetického vkusu

42. poznávání jiných kultur

43. pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

44. osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Klíčové kompetence:

1. soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů

3. má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

4. klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

6. odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

10. problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymyslí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost

20. ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

23. ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

28. napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

30. při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout

32. chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

- 38. zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- 41. spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- 42. uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předšk. období zpravidla dokáže)

- 4. vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- 8. zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- 11. rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- 13. mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- 22. učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- 34. projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- 50. rozhodovat o svých činnostech
- 52. vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- 57. respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- 63. zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- 67. odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- 69. chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- 76. chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- 79. chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- 80. začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- 87. uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
- 94. uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- 101. rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- 102. pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

6.4.8 Co už umím, co už znám

Charakteristika tematického bloku:

Opakování, poznatky z oblasti přírody, okolního světa (multikulturní výchova), seznamování s prostředky ochrany zdraví, ochrana zdraví při sportování, při pobytu v přírodě - letní sporty, bezpečnost při koupání, pobytu v lese, v přírodě – prvky environmentální výchovy, zájem o nové informace, všimnout si souvislostí, problémů bezprostředního okolí - ekolog. výchova- ozón, ozónová díra , umět posoudit jednání, obhájit svá rozhodnutí, umět komunikovat s okolím, rozlišení řešení, která jsou funkční - hry = pokus a omyl, běžná komunikace s dětmi i s dospělými - bez zábran, bez ostychu, soustavné rozšiřování slovní zásoby.

Dílčí vzdělávací cíle: (co pedagog u dítěte podporuje)

3. rozvoj a užívání všech smyslů

10. rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

12. rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie

13. rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)

16. osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)

18. poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)

23. rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

24. získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

26. osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem

29. rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

33. rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané

43. pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

44. osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

Klíčové kompetence:

1. soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů

4. klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

8. všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem

9. řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého

12. zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
13. rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
16. ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
23. ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku
36. chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
40. má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
44. dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Očekávané výstupy: (co dítě na konci předšk. období zpravidla dokáže)

1. zachovávat správné držení těla
6. vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
8. zvládnout sebeobsahu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
11. rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
13. mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
17. vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
18. vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)
23. naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
24. sledovat a vyprávět příběh, pohádku
30. rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
38. přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
42. chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
43. chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase

- 45. řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“
- 53. uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- 61. být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- 67. odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- 74. vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- 76. chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- 79. chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- 82. adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- 90. zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- 92. orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- 94. uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
- 95. osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- 97. vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
- 101. rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všímat si nepořádků a škod, upozornit na ně
- 102. pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

7. TŘÍDNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAMY (TŘÍDNÍ KURIKULA)

Obsah tématických (integrovaných) bloků je ve ŠVP „Náš svět“ zpracován obecně s tím, že bloky budou konkretizovány až v Třídních vzdělávacích programech (TVP), aby příliš nesvazovaly pedagogy a neomezovaly je v tom, jaké konkrétní činnosti dětem ve své třídě v rámci „bloku“ nabídnou. ŠVP „Náš svět“ je otevřeným dokumentem umožňujícím další rozvoj školy a zkvalitnění vzdělávání a pedagog jej dotváří postupně. Na jeho základě a v souladu s ním si pedagog připravuje svůj Třídní vzdělávací program tak, aby svým obsahem odpovídal věku, možnostem, zájmům a potřebám dětí konkrétní třídy.

Třídní vzdělávací program vychází:

1. ze Školního vzdělávacího programu (z daných tematických bloků)
2. z uplynulých období (věk dětí, leváci-praváci, složení třídy, co bylo, je a co bude např. tradice školy, roční období ap.)
3. ze záznamu o dětech (diagnostika)
4. z dětí - aktuální situace ve třídě (které dopředu nepředvídáme) - má vždy přednost před tím co jsme naplánovali např. narození sourozence, zlomená ruka, bagr na školní zahradě, napadne první sníh ap.
5. co si děti přejí

Při provádění hodnocení a využívání zjištěných informací pro další edukační činnost pedagog zjišťuje

- jak se děti cítily
- co se naučily
- co se povedlo, co ne a proč
- vede individuální záznamy (portfolio) o dítěti

Třídní kurikulum a výsledky vzdělávání svěřených dětí jsou v kompetenci třídních učitelů.

8. EVALUAČNÍ SYSTÉM ŠKOLY

Při každém evaluačním procesu si musíme ujasnit odpovědi na otázky:

- a) co budeme evaluovat
- b) kdo všechno se bude podílet na evaluaci
- c) jak, jakými, způsoby, metodami budeme evaluovat, s jakými výstupy
- d) kdy budeme evaluovat, v jakých časových intervalech

a) co budeme evaluovat:

- ŠVP – zjišťovat, zdali ŠVP respektuje a naplňuje požadavky RVP PV
- TVP – zjišťovat, zdali TVP respektuje a naplňuje požadavky ŠVP
- vzdělávací proces – zjišťovat a hodnotit např. míru naplňování vzdělávacích cílů, použité metody, postupy apod.
- nadstandardní aktivity školy
- spolupráci se zákonnými zástupci a jinými organizacemi
- podmínky školy
- činnosti, které v MŠ probíhají
- výsledky, kterých MŠ dosahuje

b) kdo se bude na evaluaci podílet

děti, zákonní zástupci, učitelky, správní zaměstnanci, spolupracující odborníci, partneři školy, zřizovatel, zprávy ČŠI, fotografie, kronika, www, dokumentace školy

c) jak, jakými, způsoby, metodami budeme evaluovat, s jakými výstupy**❖ metody hodnocení a evaluace:**

rozhovor, diskuse, pozorování, opakované dotazníky, ankety, sociometrické metody, projekty

jak budeme evaluovat – TVP - Třídní vzdělávací program

- učitelky navzájem – ústně
- evaluace dne v Třídní knize
- evaluace uplynulého tematického celku (bloku) – tiskopisy
- diagnostické záznamy o dětech – průběžně
- hodnocení „Plánů individuální podpory“ pro děti s odloženou školní docházkou - dle situace, nejméně 2x ročně
- společné hodnocení TVP ústní formou na pedagogických radách a provozních poradách – 2x ročně
- připomínky zákonných zástupců
- dotazníky zákonných zástupců a zaměstnanců

jak budeme evaluovat – ŠVP - Školní vzdělávací program

- průběžná kontrola – viz sešit kontrol
- hospitace – viz záznamy z hospitace
- pololetní a závěrečné hodnocení ŠVP - zpracování výsledků, případných návrhů a připomínek zaměstnanců a zák. zástupců
- připomínky zákonných zástupců a zřizovatele
- dotazníky zákonných zástupců a zaměstnanců
- ČŠI

d) kdy a kdo bude evaluovat, v jakých časových intervalech

- denně - setkávání, společné hodnocení a plánování ve třídě, zápisy v Třídní knize – pedagogové ve třídách
- záznam o evaluaci tématu - po ukončení tématu – pedagogové ve třídách
- záznam o evaluaci ŠVP - na konci šk. roku – všichni pedagogové
- schůzky se zákonnými zástupci – září, duben-květen - zákonní zástupci
- operativní porady vedení školy – 1 x za 14 dní v MŠ Za Školou – ved. zaměstnanci
- pedagogické rady – srpen, leden-únor, červen – ped. rada
- operativní porady zaměstnanců jednotlivých pracovišť – 3 x ročně – září, prosinec, květen – zaměstnanci jednotlivých pracovišť
- provozní porady – srpen, leden, červen – všichni zaměstnanci
- příležitostná setkání při oslavách a jubileích zaměstnanců – všichni zaměstnanci

8.1 PLÁN EVALUACE

CO	KDO	KDY	JAK
Soulad s RVP PV	učitelky	2 x ročně	pedagogické rady, tiskopis „Evaluace ŠVP“
Naplňování obecných cílů	všichni zaměstnanci	průběžně	pozorování, hospitace
Efektivnost vlastní práce	všichni zaměstnanci	2 x ročně	sebeevaluace
Plnění pracovních povinností	všichni zaměstnanci	2 x ročně	sebeevaluace
Vedení třídní dokumentace	zást. ŘŠ pro MŠ	1 x za 2 měsíce	kontrolní činnost
Dodržování organizač. řádu	ředitelka	průběžně	kontrolní činnost
Respektování lidských potřeb	všichni zaměstnanci	průběžně	provozní porada, sebeevaluace
Kvalita podmínek MŠ	zaměstnanci, zákonní zástupci	1 x ročně	provozní porada, dotazník
Funkčnost spolupráce a komunikace	zaměstnanci, zákonní zástupci	1 x ročně	provozní porada, dotazník
Vedení dětí ke kompetencím	ředitelka, zást. ŘŠ pro MŠ	průběžně	hospitace
Plnění dílčích vzdělávacích cílů	učitelky MŠ	denně	ukazatelé, rizika
Plán činností tematických částí (podtémat)	ředitelka, zást. ŘŠ pro MŠ	průběžně	hospitace
Spokojenost zák. zástupců	zák. zástupci	průběžně	dotazníky, rozhovory, diskuse
Akce MŠ	zaměstnanci, zákonní zástupci	2 x ročně	porady, fotodokumentace
Průběh dne, spokojenost dětí	učitelky, zákonní zástupci, děti	denně	zápisy v TK, reakce dětí a zákon. zástupců
Řídící činnost	ČŠI, ředitelka	dle plánů	zpráva ČŠI, sebeevaluace ŘŠ

8.2 Využití evaluace

A) Využití evaluace směrem k dítěti

Závěry evaluace učitelky MŠ využívají směrem k dítěti – k účinnosti vzdělávání. Cílem evaluace je osobní rozvoj a spokojený citový život dítěte v mateřské škole tzn.

- aby se děti cítily v pohodě (po stránce fyzické, psychické i sociální)
- aby se děti rozvíjely v souladu se svými schopnostmi a možnostmi a současně byl podněcován jejich harmonický rozvoj
- aby měly dostatek podnětů k učení a radost z něho
- aby bylo posilováno sebevědomí dětí a jejich důvěra ve vlastní schopnosti
- aby měly možnost vytvářet a rozvíjet vzájemné vztahy a cítit se ve skupině bezpečně
- aby byl dostatečně podporován a stimulován rozvoj jejich řeči a jazyka
- aby se děti seznamovaly se vším, co je pro jejich život a každodenní činnosti důležité
- aby děti mohly pochopit, že mohou prostřednictvím vlastních aktivit ovlivňovat své okolí
- aby děti obdržely speciální podporu a pomoc, pokud ji dlouhodobě či aktuálně potřebují

Všechny záznamy o dítěti jsou důvěrné.

Výsledky evaluace paní učitelky samostatně uplatňují ve svém plánování a projektování (třídním).

B) Využití evaluace směrem k zákonným zástupcům

- usilovat o vytváření partnerských vztahů mezi školou a zák. zástupci
- umožňovat zák. zástupcům přístup za svým dítětem do třídy a účastnit se jeho činností
- umožňovat zák. zástupcům účastnit se na tvorbě ŠVP i jeho evaluaci
- vést s zák. zástupcem dítěte průběžný dialog o dítěti, jeho prospívání, rozvoji a učení
- evidovat názory, přání a potřeby partnerů ve vzdělávání (zák. zástupců, spolupracovníků, základní školy, obce) a na získané podněty reagovat
- provádět poradenské činnosti pro zákonné zástupce ve věcech výchovy a vzdělávání jejich dětí v rozsahu odpovídajícím pedagogickým kompetencím předškolního pedagoga a mateřské školy

Při hodnocení naší práce nezjišťujeme, kdo je lepší a kdo horší, ale zda jsme my sami vynaložily své osobní maximum. Snažíme se o konkrétní zpětnou vazbu. Naučíme-li se být vůči ní vnímaví, dozvíme se, co potřebujeme vědět pro další plánování a další práci.